

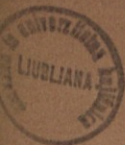
D 59961

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETNIK XXXVII
OKT. - NOV. 1970

LA VIDA
ESPIRITUAL

Viaje Pastoral del Papa a Filipinas y Australia

En la segunda mitad del mes de noviembre, como ya ha sido anunciado, tendrá lugar en Manila un encuentro de las Conferencias Episcopales de Extremo Oriente para estudiar, en el espíritu de la Colegialidad, algunos importantes problemas pastorales de aquellas naciones.

Los Episcopados del Extremo Oriente han rogado al Santo Padre que participe en dicho encuentro, y su Santidad ha acogido la invitación.

Así, el Papa corresponde también a una invitación que le había hecho el Presidente de la República de Filipinas.

En el mismo período de tiempo tendrá lugar en Sydney una reunión de las Conferencias Episcopales de Oceanía. Por invitación de aquellos Episcopados, su Santidad irá también a Sydney, para participar en los trabajos de la mencionada asamblea.

En Sydney el Papa tomará parte, además, por deseo expreso de la comunidad católica australiana y con el beneplácito de las autoridades civiles, en las celebraciones del segundo centenario del descubrimiento de aquel Continente.

duhovno življenje

UVODNIK	Po 12 letih v svobodnem svetu	578
SODOBNA VPRAŠANJA	Navodila za dušno pastirstvo izseljencev ..	580
	Afrika in latinska Amerika	596
	Cerkev in država na Poljskem	603
ZGLEDI	Ob 11. obletnici smrti škofa Rožmana	584
BOGOSLUŽJE	Pridi k nam tvoje kraljestvo	590
	Nedeljska evharistija	598
	Molitev sv. Frančiška	602
	Molitveni namen za oktober	629
	Molitveni namen za november	634
RAZNO	Ameriške države proti nasilju	589
	Vzgoja in napredek	595
	Pomlad	640
	Smrt je vstajenje k življenju brez konca ..	621
ZA MLADINO	Kristus Kralj	608
	Moja zgodba	610
	Prva lekcija o ljubezni	613
V DRUŽINI	Pet minut razmišljanja	615
	Obraz žene	616
	Pišejo nam	619
ROMAN	Ribičeve sandale	625
NOVICE	Svetovne novice	630
	Slovenci po svetu	633
	Med nami v Argentini	636
	Novice iz Slovenije	638

Po dvanajstih letih v svobodnem svetu

Mons. James Edward Walsh, naslovni škof, ki je bil pravkar rešen ječ v Shanghaju, je 24. avgusta prišel v Rim z letalom, ki vozi tja naravnost iz Hong-Konga. Letalo je pristalo na letališču Fiumicino zjutraj ob 6,35. Tedaj so takoj stopili na stopnice iz letala kardinal Agagianian, načelnik svete Kongregacije za oznanjevanje evangelija narodom; mons. Benelli, namestnik državnega tajništva in mons. Gasperi, podtajnik Svéta za javne cerkvene zadeve in v imenu svetega očeta izrekli škofu mons. Walshu dobrodošlico. Ko se je na stopnicah letala prikazala častitljiva postava misijonskega škofa, je velika množica ljudstva s prisrčnim ploskanjem pozdravila potnika, ki je pravkar prišel in prijazno odzdravljaval vsem, ki so ga sprejemali. Med temi je bil tudi p. Mc Cormack, glavni predstojnik Maryknollske družbe, kateri pripada mons. Walsh.

Osvobojeni škof je na pozdrav, ki so mu ga izrekli v papževev

imenu, odgovoril s kratkimi in ganljivimi besedami zahvale in znova izrazil ljubezen, ki jo je in jo bo vedno imel do kitajskega ljudstva, za katero je delal več ko 40 let.

Po prvem srečanju in pozdravu so mons. Walsha, izredno oslabiljenega, posadili na ortopedski voziček in ga dali potem v avtomobil, ki ga je pripeljal na kliniko „Salvator mundi“ (Odrešenik sveta) na Janikulu. Spremljal ga je glavni predstojnik Maryknolcev in sestra Patricija Fitzmaurice, ravnateljica kirurgične klinike Maryknollske bolnišnice v Hong-Kongu, ki mu je nudila v tem mestu prvo pomoč in mu stregla tudi na dolgi vožnji.

Naslednji dan, 25. avgusta, je sveti oče v apostolski palači v Castelgandolfo v zasebni avdijenci sprejel škofa mons. James E. Walsha. Častitljivi prelat je v talarju s škofovskimi znaki prišel v Castelgandolfo v spremstvu glavnega predstojnika Misijonske

maryknollske družbe, p. Mc Cormika in svojih dveh sester: gos-podične Mary in gospe Julije Walsh de Wener in svoje nečaki-nje sestre Betsy, redovnice pre-svetega Srca. Starega škofa, ki je zaradi telesne oslabeledosti sedel na ortopedskem stolu, sta spremljali tudi dve redovnici Maryknollske družbe, ki sta zanj skrbeli po nje-govi izpustitvi iz ječe v Shang-haju.

Ob 10,30 je sveti oče sprejel mons. Walsha. Ganjen ga je o-bjel in mu pomagal vstati s sede-ža. Nato pa ga je peljal v svoj za-sebni urad, kjer sta se pristrčno pogovarjala do 11,50. Za tolmača je bil severnoameriški škof mons. Marcinkus.

Na koncu zasebne avdiencie so popeljali v papežev urad do-mačine in prijatelje, ki so sprem-ljali mons. Walsha. Sveti oče je potem govoril navzočim takole:

„Spoštovani brat v Kristusu! Pred več ko petdesetimi leti ste zapustili svojo domovino. Bili ste v prvi skupini Maryknollskih mi-sijonarjev, ki so šli na Kitajsko, da bi služili temu ljubljenuemu ljudstvu. Od Kristusove Cerkve ste prejeli poslanstvo, da ste v njenem imenu oznanjal evangelij.

Danes ste se vrnili iz svojega misijona, ki je bil pa bolj trd, kakor ste pričakovali. Papež sam vas sprejema ob vrnitvi. V Kri-stusovem imenu se vam zahvalju-je za vse delo in trpljenje.

Ganjen ga je
objel in mu
pomagal vstati
s sedeža

Vi ste bili verodostojna in preprosta priča, najprej v radosti in bridkosti, potem v trpljenju in ponižanju, in končno ob ločitvi od ljudstva, ki ste ga tako ljubili. Za vse to se vam v imenu vse Kristusove Cerkve zahvaljujemo.

Ne smemo dopustiti, da bi ta priložnost šla mimo, da bi ne razlagali skrivnosti krščanskega trpljenja, ki ste ga vi prestali. Da opustimo odgovornosti, ki jo ima včasih človek v trpljenju, smo prepričani, da ima trpljenje veliko vrednost. Prav gotovo ste dolgo in pogosto premišljevali o nauku sv. Petra: „To je namreč vsečno, če kdo zaradi misli na Boga prenaša bridkosti in trpi krivico... K temu ste bili namreč poklicani, ker je tudi Kristus za vas trpel in vam zapustil zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah“ (1 Pet 2, 19 in 21).

Vi ste resnično hodili veliko-dušno po teh stopinjah. Mi vemo, da vaše trpljenje ni bilo zastonj, ampak je bilo kakor seme krščanske kreposti, ki bo začelo rasti tedaj, kadar bo Bog hotel. Samo Bog pozna prostor njegovega vpliva. Zato upamo, da bo zgled vaše delavne in stanovitne ljubezni pomagal odkriti vsemu svetu, zlasti pa mladini, veličino misijonskega poklica.

Želimo vam tudi povedati, da je veliko naše veselje, ker ste danes tukaj — pri nas. Obljubljamo vam svojo prav posebno in zelo globoko naklonjenost v Kristusu, ki vas je poklical in podpiral v vašem trpljenju.“ G. M.

Navodilo za dušno pastirstvo izseljencev

Papeška kongregacija za škofe je prilagodila apostolsko konstitucijo „Exsul Familia“ o duhovnem oskrbovanju izseljencev z odloki in konstitucijami 2. vatikanskega koncila ter potrebami modernega preseljevanja ljudi. To navodilo je Pavel VI. odobril in določil, da je začelo veljati s 1. oktobrom 1969.

Navodilo obsega sedem poglavij. Prvo poglavje podaja splošna načela in omenja nove oblike preseljevanja ljudi, enotnost človeškega rodu, probleme v zvezi s preseljevanjem, vpliv na versko življenje, spoštovanje temeljnih pravic človeške osebe, pravic do domovine in pravico do izselitve, pravico do materinskega jezika in duhovne dediščine, dolžnosti do nove skupnosti, službo skupni blaginji in dolžnost javne oblasti, da skrbi za delo, razne oblike verske oskrbe, pluralizem v novem svetu, naloge vsega božjega ljudstva in dušno pastirstvo izseljencev.

Drugo poglavje govori o delu kongregacije za škofe, tretje določa delo narodnih škofovskih kon-

ferenc, četrto očrtuje delo krajevnih ordinarijev, se pravi ordinarija kraja, od koder izseljenec odhaja in ordinarija kraja, kamor se izseljenec priseli.

Delo izseljenskih duhovnikov in delegatov obravnava peto poglavje, šesto omenja poslanstvo redovnikov in redovnic pri dušnem pastirstvu izseljencev, zadnje sedmo poglavje pa naloge laikov.

Delo kongregacije za škofo

Vso duhovno oskrbo izseljencev vodi kongregacija za škofo. Za izvajanje raznovrstnih akcij v pomoč izseljencem je pri tej kongregaciji ustanovljen Izseljenski urad in Vrhovni izseljenski svet.

Naloga Izseljenskega urada je študirati in raziskavati vse, kar pospešuje zlasti duhovni napredek izseljenih vernikov. Tudi je njegova naloga pomagati Vrhovnemu izseljenskemu svetu in pripravljati njegove seje, pospeševati potrebno izmeljavo mnenj s škofijskimi komisijami, vzpostavljati in ohranjati stike z organizacijami raznih narodov, ki se kakor koli zanimajo za pomoč izseljencem in pospeševati druge koristne in primerne pobude.

Delo narodnih škofovskih konferenc

Škofovske konference naj preučujejo važnejša vprašanja, ki se nanašajo na izseljence, izgnance in begunce ter naj s primernimi sredstvi in ustanovami vzajemno

in z združenimi močmi skrbijo za njihove duhovne potrebe.

Vse zadeve študija in organizacije dušnega pastirstva naj izroče za to izbranemu duhovniku ali pa posebni, za to določeni komisiji.

V državah, kamor se je priselilo veliko število izseljencev, naj ustanove posebno škofovsko izseljensko komisijo. V državah pa, kjer je število priseljencev manjše, naj škofovska konferenca poveri vsaj enega izmed škofov, da bo skrbel za njihovo dušno pastirstvo.

Po narodnem direktorju oziroma po drugih ustanovah naj skrbe, da se bodo izseljenci du-

Sveta — izseljenska — družina

hovno pripravljeni mogli prilagoditi novim življenjskim okoliščinam ter bodo v novem kraju primerno sprejeti. Iščejo naj duhovnike in jih pripravljajo za to posebno službo. Priporoče naj jih pristojnim škofovskim konferencam drugih držav ali njihovim ustanovam, ki jih sprejmejo kot izseljenske duhovnike.

Pospešujejo naj primerne zveze z mednarodnimi ali narodnimi organizmi, organizacijami in državnimi ustanovami, da čimbolj varujejo pravice izseljencev tudi na socialnem področju.

Delo krajevnih ordinarijev

Ordinarij kraja, od koder izseljenec odhaja, naj ustanovi, če je potrebno, pri škofijski kuriji poseben urad za izseljence. Ta naj rešuje izseljenske probleme in zadeve ter skrbi za vse potrebno pred odhodom izseljencev in po njihovem odhodu.

Opomnijo naj župnike na njihovo veliko dolžnost poskrbeti vsem vernikom tako versko vzgojo, s katero bodo mogli premagati težave in nevarnosti ob odhodu v tujino. Tudi naj preskrbe duhovnike za delo med izseljenci.

Ordinarij kraja, kamor se izseljenec vseli, naj po potrebi ustanovi izseljenski urad. Vse vernike naj vzpodbuja, naj sprejmejo izseljence z dobrim srcem in jim pomagajo. Nastavljajo naj duhovnike, ki so istega jezika in narodnosti kot izseljenci. Dovolijo naj pri bogoslužju rabo jezika, ki je

lasten izseljencem. Kjer je večje število izseljencev istega jezika, naj ustanove narodne župnije, ali vsaj „misije“ z dušnopastirsko nalogo.

Kadar pa ni mogoče ustanoviti ne narodne župnije ne misije, naj se poskrbi za dušno pastirstvo izseljencev z izseljenskim duhovnikom istega jezika.

Vsakemu izseljenskemu duhovniku naj bo po možnosti dodeljena cerkev ali kapela, da bo mogel opravljati božjo službo.

Primerno je tudi postaviti in opremiti domove, v katerih se bodo izseljenci počutili kot v svojem, kjer morejo gojiti svoje vrednote in svoje darove, kjer se morejo v prostem času razvedriti ter najti pomoč in podporo.

Delo izseljenskih duhovnikov

Razen v primeru, ko posebne okoliščine zahtevajo, da izda dekret o imenovanju kongregacija za škofe, dajejo listino o imenovanju izseljenskih duhovnikov škofovske konference kraja, od koder duhovniki odhajajo, in jo pošljejo konferenci kraja, kamor so duhovniki namenjeni. Ta konferenca potem pošlje izseljenskega duhovnika k določenemu krajevnemu ordinariju, ki mu izroči dušno pastirstvo med izseljenci.

Ta služba naj se izroča duhovnikom, ki so po krepostih, znanju in poznanju jezikov ter drugih naravnih darovih primerni za tako kočljivo nalogo.

Izseljenski duhovnik ostane inkardiniran v svoji škofiji, kamor se more vedno vrniti. V zadevah službe in discipline pa je ves čas svoje službe pod jurisdikcijo krajevnega ordinarija.

Izseljenski duhovnik, ki mu je zaupana narodna župnija, uživa vse pravice in dolžnosti, ki po pravu pripadajo župnikom. Tisti pa, ki mu je zaupana misija z dušnopastirsko nalogo, ima lastne pravice in je z nekaj izjemami enak župniku, ima pa še druge pravice in dolžnosti.

Umirajočemu verniku svojega jezika sme podeliti sveto birmo in ima pravico poročati zaročence, katerih vsaj eden se poslužuje njegovega jezika. Stalno mora bivati na določenem ozemlju in voditi mora matične knjige.

Duhovniki, ki so kot pomočniki dodeljeni izseljenskemu duhovniku, imajo pravice in dolžnosti župnikovih kaplanov.

Vsako leto smejo za mesec dni oditi z misije, da le poskrbe za dušno pastirstvo z drugim duhovnikom.

Izseljenski delegati

V državah, kjer je več izseljenskih duhovnikov istega jezika, je želeli, da se imenuje delegat za izseljenske duhovnike.

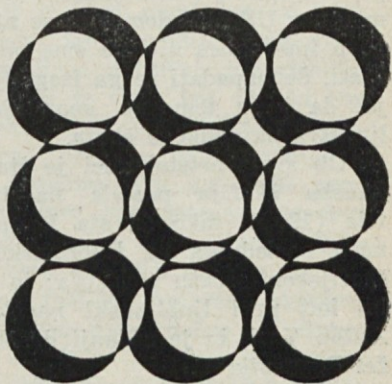
Delegati se dogovarjajo s škofi dežele, kjer delujejo stalni izseljenski duhovniki, glede vsega, kar zadeva dušni blagor izseljencev njihovega naroda ali jezika.

Vodijo naj izseljenske duhovnike, misije naj pogosto obiskujejo in skrbje za bolne izseljenske duhovnike. Skrbje naj, da žive izseljenski duhovniki po predpisih cerkvenih kanonov in skrbno opravljajo svojo službo, da točno izvršujejo odloke škofovskih konferenc in krajevnih ordinarijev, za dostojnost bogoslužnih prostorov in pravilnost verskih obredov.

Primerno je vprašati za sveč delegate vsakokrat, ko gre za imenovanje, predstavitev ali odpust izseljenskega duhovnika ali za ustanovitev nove misije.

Krajevne škofovske konference in posamezni škofje morejo dati delegatu večje pravice, če je primerno, delegat pa mora vsaj enkrat v letu poslati škofovski konferenci kraja in škofovski konferenci svojega naroda poročilo o dušnem pastirstvu med izseljenci, o napredku in ovirah.

J. Š.

Ob 11. obletnici smrti škofa Rožmana

Dr. Gregorij Rožman je bil škof v težkih časih; verjetno so bili to najtežji, kar jih je preživel slovenski narod v vsej svoji zgodovini. Naš narod je trpel in krvavel na svoji Kalvariji, kamor so ga tirali nemški nacizem, italijanski fašizem in mednarodni komunizem.

Škofa Rožmana bo — upamo — pravično ocenila zgodovina in mu dala priznanje, ko potihnejo strasti in sovraštvo, ki ga je bil prav on deležen v toliki meri.

Ne da bi čakali na sodbo zgodovine, že danes v njegovem izrednem značaju velikega Slovence

Bil je 29. škof v petstoletni zgodovini ljubljanske škofije, ki je bila ustanovljena l. 1462. Nastopil je za škofom Jegličem l. 1930. L. 1945. je ob koncu vojske s tolikimi drugimi rojaki, žrtvami komunizma, moral nastopiti begunsko pot, ki jo je končal s smrtjo l. 1959 v Clevelandu. Njegovo telo za sedaj še počiva v tuji zemlji, pri slovenskih frančiškanih v Lemontu v USA. V domovini se njegovo ime danes niti ne sme omenjati. Še napadati se ga izogibljejo, da bi s tem ne spominjali ljudstva na velikega škofa.

Ob svoji petstoletnici je ljubljanska škofija postala nadškofija (1962), tako da sta Rožmanova naslednika na ljubljanskem škofijskem sedežu nadškofa; to je bil kot prvi ljubljanski nadškof Anton Vovk in je sedanji dr. Jožef Pogačnik.

in katoliškega škofa vidimo tako izjemne odlike in v njegovem delu zasluge, da stoji pred nami kot vzor narodnega delavca in vélikega duhovnika.

Ljubezen do naroda

Izšel je iz srede naroda in je z vsemi velikimi naravnimi darovi delal za svoj narod.

Sam pripoveduje o sebi, kako je že v prvih letih šole prejel klofuto od nemškega učitelja, zaradi svojega materinega jezika, in kako mu je to že takrat utrdilo v srcu slovensko zavest, da bi mu jo nič iztrgati ne bi moglo.

Kot mlad dijak piše in pesničuje o lepotah koroške zemlje in trpljenju njegovega rodu.

Kot duhovnik je šel na pot, križev pot dela za svoj narod. V težkih časih je nastopil, ki jih je celo njegov preprosti kmečki oče slutil. Saj mu je dejal — kot za novomašno voščilo sinu — da se mu smili, ker bo duhovnik v takih časih.

Za Slovence so bili ti časi še posebno hudi. Tudi on je bil deležen preganjanja od narodnega nasprotnika že za prve svetovne vojne in potem v drugi.

Narodu je služil s čisto vestjo in je zato ostal miren tudi ob najusodnejših odločitvah. Tako je tudi postavljen pred izbiro ob komunizmu brez obotavljanja nastopil z vso silo svoje avtoritete proti njemu, ker je videl v njem naj-

hujšo nesrečo za svoj narod. Čutil je dolžnost, da svoj narod te nesreče obvaruje, ga pred njo svari.

O tem pravijo njegovi nasprotniki: Rožman je bil dober človek, a je bil zapeljan po svoji okolici, po svojih svetovalcih. On pa sam odklanja to „opravičevanje“ in pravi: „Če bi bil postavljen v isti položaj še enkrat, bi postopal v bistvu prav tako kot takrat.“

In kaj je slovenski narod od njega prejel v svoji protikomunistični emigraciji po zadnji svetovni vojni! Potoval je med njimi zunaj domovine po treh kontinentih, jih obiskoval, učil, tolažil, pomagal; pomagal tolikim tudi z gmotno podporo, ko je sam živel v skrajnem uboštvu. Bog ve, kateri ljubljanski škof si je še kot škof sam krpal nogavice, kot si jih je škof Rožman-begunec. Po mnogih darovih usmiljenih src je bil kot begunec bogat za druge, pa siromak zase.

Bil je med nami kot od vseh priznan idejni voditelj, ne glede na različna politična prepričanja. Več! Bil je vsem kot oče, ki nas je vezal s svojo v trpljenju prekaljeno dobroto in ljubeznijo v eno družino. Vsi smo bili pred njim žrtve iste nesreče, potrebni usmiljenja in razumevanja. Zato je povsod gledal le človeka, ne glede na različne nazorske skupine, in povsod našel dobre in plemenite značaje. V vsem njegovem delu med nami ne najdeš nikjer

besede obsojanja ali napada na koga, ki deli z njim isto usodo begunstva, ampak le izraze potrpežljive dobrote in toplote razumevanja. Zato so se mu tudi bližali vsi kot k skupnemu očetu, brez strahu in z vdanim zaupanjem.

Verjetno noben ljubljanskih škofov ni bil kdaj toliko obrekovan in preganjan kot škof Rožman, pa morda tudi nobeden ni — če gledamo njegovo begunsko čredo — bil deležen toliko prave, iskrene, tople ljubezni kot on.

Kaj nam je bil, smo vsi čutili in čutimo še bolj sedaj, ko ga med nami več ni.

Če bi položili na tehtnico na eno stran vso čisto vrednost, kot je pred Bogom, njegove ljubezni in dela za naš narod, kje bi našli med tistimi, ki ga obrekujejo kot narodnega izdajalca, kar naj bi vrgli na drugo stran in bi njegovo vrednost vsaj malo odtehtalo!

DUŠNI PASTIR

Vse njegovo duhovniško in škofovsko delo preveva in odlikuje globoka duhovnost in preprosta živa vera.

Saj vsi verujemo in skušamo živeti po veri. A ni dano vsakomur s tako toplo besedo govoriti in iz srca v srce prelivati božjo resnico in božjo ljubezen, kot je to znal škof Rožman. To vedo tisti, kateri so ga slišali pridigati ali danes bere njegove duhovne spise, ki so

začeli izhajati (Duhovne misli škofa Gregorija Rožmana I, Celovec 1969; naslednji zvezki teh misli so v pripravi; poseben zvezek njegovih zbranih duhovnih člankov in govorov iz begunstva bo kmalu izšel v založbi Rožmanovega zvoda v Adrogué).

Kot duhovnik je zato tudi čutil nagnjenje in poklic za neposredno dušnopastirsko delo med ljudmi. Po prihodu v Ljubljano ob koncu prve svetovne vojne je kot temeljito izobražen duhovnik deloval najprej kot profesor cerkvenega prava na ljubljanski teološki fakulteti. Pa je čutil, da to ni njegovo poslanstvo, da bi le kot profesor vlival abstraktno učenost v glave mladim bogoslovcem. Vleklo ga je — med ljudi, zlasti med mladino, v neposredno dušno pastirstvo. Sam je dejal, da si je vedno želel biti župnik med svojim ljudstvom, pa da se mu v življenju največje osebne želje niso izpolnile.

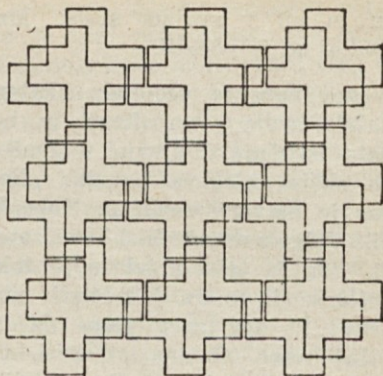
Postal je škof. Ob tem je čutil, kako ga to mesto postavlja previšoko, da mu jemlje neposredni stik z ljudstvom. A kaj je Rožman kot dušni pastir, se je pokazalo na prižnici, bodisi v polni ljubljanski stolnici ali po farah med ljudstvom na birmah, ko je njegova duhovniška beseda ogrevala in osvajala srca poslušalcev. Pokazalo se je, ko je bil med svojo mladino, v spovednici, na mnogih obiskih, ki jih je sprejemal in pomagal z nasveti in tolažbo, po-

kazalo se je zlasti v begunstvu na njegovih potovanjih in obiskih, v njegovi živi in zlasti tedaj tudi pisani besedi.

Povsod je učil ljubiti Boga in Jezusa, zlasti v sv. Rešnjem Telesu, in njegovo mater Marijo. Že kot mlad duhovnik je zato priredil molitvenik sv. Rešnjega Telesa (1912). Kot prijatelj mladine je pozneje, malo preden je postal škof, spisal molitvenik za fante. Kot tretje od njega prirejeno delo v tisku je doma izšel zvezek njegovih postnih pridig, ki jih je kot škof imel v ljubljanski stolnici.

Za prenovitev svoje škofije je visoko cenil in v njej širil češčenje sv. Rešnjega Telesa, pobožnost do presv. Srca Jezusovega in brezmadežnega Srca Marijinega, ki so se jima v množicah posvečevale slovenske družine. V najhujši stiski je sredi zadnje vojne in komunistične revolucije posvetil slovenski narod brezmadežnemu Srcu Marijinemu (1943). Bili so časi, ki jih je baje napovedal narodni voditelj dr. Korošec, da nam bo ostala le Marija, ko od nikoder ni bilo pričakovati pomoči, ampak smo v trpljenju ostali sami, z edinim upanjem na Boga.

V begunstvu je velik del skrbi in žrtev posvetil svojemu semenišču v Argentini (1945—1965), ki ga je smatral za izrednega pomena pri verskem ohranjanju naše emigracije in morebiti koristno še tudi domovini.

NJEGOV ZNAČAJ

Njegov človeški in duhovniški značaj so krasile nekatere poteze, ki v njih večkrat ne veš, kaj mu je bilo dano že po naravi in kaj je vzcvetelo pod vplivom Kristusovega nauka in njegove milosti.

Najbolj vidna je bila vsakomur njegova izredna dobrota in plemenitost. To mu priznavajo vsi, tudi nasprotniki. Vsakdo je pri njem našel razumevanje, za vsakogar je imel čas, kljub vsej zaposlenosti. Posebej se je posvetil tistim, ki so bili zapuščeni ali drugod niso našli razumevanja. V tem je šel tako daleč, da so mu nekateri celo zamerili, češ da se pusti izrabljati. Bil je pravi osebnih dobrotnik tudi mnogim, ki so ga izdali in ga danes napadajo.

Njegova dobrota se je kazala v spoštovanju do človeka, v optimističnem zaupanju v človeka in plemeniti družabnosti. Nikdar se mu ni zdelo škoda časa, ki ga je prebil v družbi. V vsaki se je znašel,

tu je bil v svojem svetu. Med ljudmi se je počutil.

Rad nam je vcepljal nekatera načela svoje plemenitosti in bogate izkušnje življenja v družbi. Še slišim njegove besede: „Bog nas je ustvaril različne. Kako bi bilo dolgočasno, če bi bili vsi enaki. Bog je tako hotel in je tako najlepše in mora biti tudi nam prav...“ Pa spet (kar da je slišal msgr. Omana govoriti, pa mu je bilo tako všeč): „Življenje je prekratko, da bi se v njem pepirali...“

Boljši poznavalci pravijo, da je po naravi bil občutljiv in nekoliko razburljiv, vendar smo po drugi strani v begunstvu mogli občudovati njegovo izredno potrpežljivost. Koliko krivic, trpljenja je moral prenašati in kako ga je nosil! Tudi v navadnem življenju smo se čutili kar osramočene ob njem, ko smo ga videli, kako je ostal miren in tih, ko bi drugi na njegovem mestu vzrožil. Če mu je osnovna dobrota in plemenitost bila dana že po naravi, pa moramo občudovati prav njegovo potrpežljivost zadnje dobe, ki mu jo je begunsko trpljenje zorilo v herojsko, svetniško, ko je po naravi bilo v njem nasprotno nagnjenje.

Čutili smo njegovo hvaležnost dohrotnikom v begunstvu, zlasti v USA, kjer so ga sprejeli. O njih govori s posebnim spoštovanjem, zlasti je bilo to o msgr. Omanu, ki mu je dal streho. Čutiti je bilo tudi hvaležnost deželi, kjer je kot

begunec živel. Govoril je o njej tako rad in z nekim občudovanjem: o njenem gospodarstvu, organizaciji, praktičnosti, navedah. Rad se je pokazal na obisku v Argentini nekoliko „amerikanca“. Pri zajtrku je pozdravljal z: „Good morning, fathers!“ In to je bil uvod v razgovor o Ameriki. Potožil je, da bi rad bolje znal ameriško angleščino, pa da je star in prezaposlen.

Pravijo, da nihče ni nenadomestljiv. Je pravilo, ki pa ima izjeme in jo ima pri škofu Rožmanu glede na našo emigracijo. Danes nam ga manjka in je za njim ostala praznina.

Doma pa je po verski obnovi, ki jo je narod po njem prejel, dobil s tem duhovni kapital, ki še danes od njega živi.

Slovenski škof dr. Gregorij Rožman ima danes skromni grob v tuji zemlji, na tujem kontinentu.

V domovini je celo njegovo ime prepovedano.

Ali ni v tem napoved njegovega vstajenja v zgodovini?

Saj največji moške v svoji dobi niso bili sprejeti. Preveliki so bili zanje.

A vetrovi zgodovine vlečejo neusmiljeno in opravljajo svoje delo: odnašajo pleve in puščajo kleno zrno.

Dr. Franc Gnidovec

AMERIŠKE DRŽAVE PROTI NASILJU

Glavna skupščina Organizacije ameriških držav (OEA), zbrana v Washingtonu, je na svojih prvih sejah sprejela sklepe proti nasilju, posebno proti ugrabitvi oseb in izsiljevanju.

Na podlagi listin, ki so jih predložili tajniki Argentine, Brazilije, podtajnik za zunanje zadeve v Čilu in državni tajnik Združenih držav Severne Amerike je skupščina odločno obsodila tudi tista dejanja, ki so se izvršila proti zastopnikom različnih držav. S temi dejanji napadalcı niso oskrunili samo človeških pravic, ampak tudi načela, ki urejajo mednarodne odnose.

Skupščina je izjavila, da so ta dejanja veliki splošni zločini, ki predrzno kršijo najosnovnejša načela varnosti posameznikov in skupnosti, obenem pa so to napadi proti svobodi in dostojanstvu človeške osebe.

Skupščina je tudi priporočila izmenjavo poročil, ki naj pomagajo preprečiti in kaznovati zločine te vrste.

Medameriškemu sodnemu odboru je tudi priporočila, naj skliče sestanek, ki se mora vršiti vsaj 60 dni po zaključku skupščine. Izde-la naj pravilnik za postopke in da navodila, kaj je treba storiti, da bodo sklepi skupščine učinkoviti. Naredi naj tudi enega ali več načrtov za medameriško zatiranje ugrabitve oseb, izsiljevanj in drugih napadov proti osebam, zlasti tistih, katerih dejanja bi mogla slabo vplivati na mednarodne odnose.

Ko bo ta odbor končal svoje delo, bo obvestil stalni odbor te organizacije, da bo sklical glavno skupščino za gotov čas na izredne seje, na katerih bi razpravljali o načrtu ali načrtih, ki jih bo naredil omenjeni odbor.

Pridi k nam tvoje kraljestvo

Očenaš je naša najbolj znana in najbolj splošna molitev, tako preprosta, da je za vse prav, a obenem je tudi najbolj odlična in vzvišena molitev krščanstva. Ker jo pogosto ponavljamo, premalo pazimo na pomen posameznih prošnja. Včasih nam postane kar malo odveč in iščemo bolj utemeljenih in bolj „visokih“ molitev, kot se najdejo v nabožnih knjigah na pretek. Končno pa le sprevidimo, da očenaš pri vsej enostavnosti presega vse druge. Res, druge molitve so morda sestavili veliki svetniki, očenaš pa je učencem narekoval Kristus sam. Zato najbolj odgovarja potrebam človeške duše in potrebam božjega kraljestva. Tega se je dobro zavedala stara krščanska doba. Preden je nastala množica drugih molitev, so od apostolskih časov skozi vse vekove molili očenaš in ga po časti stavili na prvo mesto.

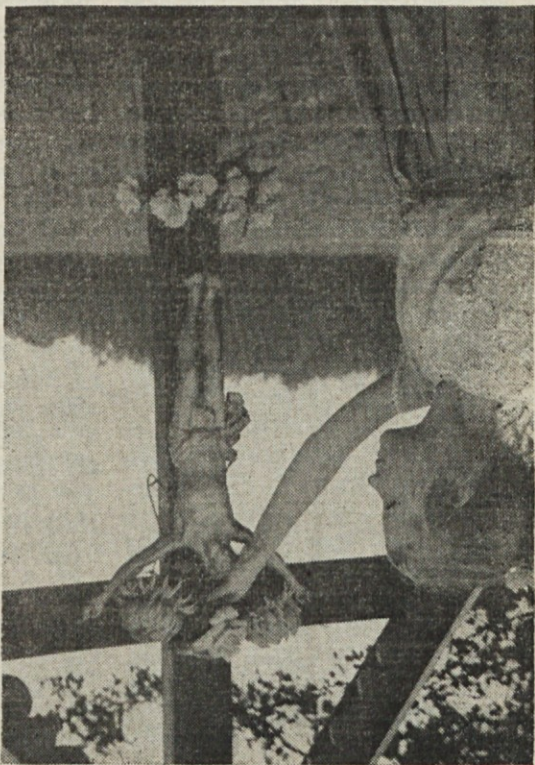
Če pomislimo na to, da so ob očenašu duhovno rasle vse krščanske generacije druga za drugo, me prevzame prav posebno in globoko spoštovanje do te molitve. Prevzame me zavest, da smo tudi mi živi člen vključen v to nepretrgano vrsto krščanskih rodov, v to nepregledno množico vernikov in molivcev, v vrsto, ki se bo preko nas nadaljevala v bodočnost. Začutim notranjo srečo, da sem deležen te čudovite dediščine, in čutim dolžnost, da to tradicijo aktivno sprejemam in dajem naprej. In dejansko se mora ta živa sila molitve preko nas vseh brez

izjeme, preko vsega telesa Cerkve nadaljevati do konca časov. Vse to bi morali imeti pred očmi, kadar žebramo besede očenaša.

To me je tudi nagnilo, da za razlago prošnje „*Pridi k nam Tvoje kraljestvo*“ uberem neko posebno pot. Naj bo kakor obisk v davnino k tistim izrednim možem, ki jih imenujemo „očete naše vere“ ali cerkvene očete. Preko njihovih rok smo prejeli zaklad vere. Oni so temeljno izoblikovali naše krščansko mišljenje. Pri njih se lahko učimo moliti z ve-

liko duhovno koristjo. Iz njihovih spisov razberemo, kako so molili ti veliki možje. Škoda je le, da se teh spisov ni kaj več ohranilo. Za zgled bom navedel od apostolskih, od najstarejših časov naprej v odlomkih nekaj najlepših mest, kako so očetje razlagali to prošnjo očenaša. Nekatera mesta so pri starih piscih za naše umevanje nekoliko trda, a duh, ki veje od tam, je svež in močan, da se v primeri z njimi zdi naše krščanstvo nekam slabokrvno. Takšna obdelava zahteva sicer nekoliko

Pridi k nam, v Argentino,
med Slovence po vsem svetu,
v Slovenijo — tvoje
kraljestvo!

več kulture in pazljivosti, prinaša pa zato večje notranje veselje.

„Nauk dvanajstero apostolov“

Začnimo z drobno knjižico, ki nosi naslov „Nauk dvanajstero apostolov“ in ki velja za najstarejši krščanski spis. Nastala je ob koncu prvega stoletja, okrog leta 96, to je kakih 20 let po smrti Petra in Pavla, verjetno še preden je bil napisan Janezov evangelij. Ne vemo natanko, kdo jo je sestavil, vsakakor je nastala na vzhodu, v Palestini ali v Siriji.

Že v tej najbolj zgodnji dobi ta spis priporoča in naroča, naj molimo očenaš vsaj trikrat na dan. Veli: „In ne molite, kakor to delajo hinavci, ampak kakor velewa Gospod v svojem evangeliju, takole molite: Oče naš, ki si v nebesih...“ in navaja do konca, potem pa zaključí: „...marveč reši nas hudega, zakaj Tvoja je moč in slava na veke. Trikrat na dan tako molite“. (Nauk dvanajstero apostolov, pogl. 8.)

V zahvali po svetem obhajilu pa ta knjižica narekuje globoko in občuteno molitev za vso Cerkev, naj jo Gospod združi od vseh strani in povede v božje kraljestvo. Takole piše: „Spomni se, o Gospod svoje Cerkve, in očuvaj jo od vseh štirih vetrov, ki so jo posvetil, v Tvoje kraljestvo, ki si ji ga pripravil: zakaj Tvoja je oblast in čast na vekove. Naj pride milost in naj preide ta svet. Hosana Sinu Davidovemu (Pogl. 10).

Nek poseben čar imajo na sebi ta starodavna naročila, ki jih je nepoznan pisec zabeležil takrat, ko je prvi krščanski generaciji še živo zvenelo v srcu in ušesih oznanilo apostolov. Ta knjižica je kakor odmev apostolskega pouka. Liturgija je bila še zelo preprosta. Molili so prebirajoč psalme ali pa kakor jim je narekovalo srce in Sveti Duh. Molitev očenaša pa je bila od vsega početka na posebno častnem mestu.

Poglobiti se tja, kjer so viri in začetki našega krščanstva, zamisliti se v tiste prvotne čase: vse to blago dè naši duši in jo duhovno prenovi, da ne bomo očenaša molili površno in bežno tjavdan, preveč iz navade in brez pomisleka.

„Origen“ (+253/254)

Okrog leta 231 je Origenes objavil posebno knjižico o molitvi; v njej podaja tudi obširno razlago očenaša.

Ob drugi prošnji *Pridi k nam Tvoje kraljestvo* omenja Origenes, da mora biti vse naše življenje kakor neprestana molitev te prošnje. Ne samo, da pričakujemo nebes, ampak vse naše življenje, naše bivanje je že v nebesih in ne več na zemlji, ako je v skladu s postavami božjega kraljestva. Tako je tudi umljivo, nadaljuje Origenes, da postane vse naše življenje ena sama molitev in da se naša molitev brez prestanka nadaljuje. Le tedaj velja o nas, kar v svetem pismu poroča apo-

stol Pavel: „Neprénehoma molite!“ (1 Tes 5, 17). Zakaj z besedami ni mogoče brez prestanka moliti, pač pa vse naše življenje dejansko kliče: „Oče naš, ki si v nebesih, in naše bivanje ni več na zemlji, ampak v nebesih, ki so tron božji. Zakaj božje kraljestvo je ustanovljeno v tistih, ki v sebi nosijo ‚podobo nebeškega človeka‘ (1 Kor 15, 49) in so zato postali kakor nebeška bitja (O molitvi, pogl. 22).

„Sv. Ciprijan“ (+ 258)

Morda najlepše od vseh pa je med očeti razlagal očenaš sv. Ciprijan je bil skozi ves srednji vek tagini, v severni Afriki. Tako se iz Egipta povrnemo v srednjo severno Afriko, v Kartagino, kjer je živel že Tertulijan, ki si ga je bil Ciprijan pri pisanju vzel za zgled.

Ciprijan je leta 251-252 sestavil lepo knjižico z naslovom „O Gospodovi molitvi“. To je torej kakih šest let pred svojo mučeniško smrtjo, kakih petdeset let za Tertulijanovim in okrog dvajset let za Origenovim delom. Ciprijanu je bil skozi ves srednji vek izredno priljubljen avtor, kaj radi so ga prepisovali in prebirali, da bi si ob njegovi besedi ogreli svojo vero.

Ciprijan najprej naglasi, da je očenaš najbolj popolna in najbolj duhovna molitev. „Katera molitev naj bi pač bila bolj duhovna kakor očenaš, ki nas ga je Kristus

sam učil, in katera naj bi bila bolj prijetna Bogu kot ta, v kateri Oče z veseljem (iz naših ust) čuje in natanko razbere besede svojega Sina. Isti Jezus, ki ga nosimo v srcu, naj bo tudi v glasu naše besede“. (Pogl. 3.)

Nato nas Ciprijan opominja, da je poseben blagoslov nad skupno molitvijo: „Predvsem pa učnik miru in učitelj soglasja noče, da bi naša molitev bila razdrobljena, vsak zase in le zasebno, zato da ne bi samo vsak za sebe molili. Zato ne pravimo: *Oče moj, ki si v nebesih*, in ne: *daj mi danes moj kruh*... Naša molitev je javna in skupna in ko molimo, molimo ne samo za enega, marveč za vse ljudstvo božje, zakaj z ljudstvom smo ena sama stvar. Bog miru in učitelj složnosti hoče, da vsak od nas moli za vse, kakor je on sam nosil vas vse in nam dal prerojenje“ (Pogl. 8).

Ko sv. Ciprijan razlaga prošnjo *Pridi k nam Tvoje kraljestvo*, podčrta dvojno misel. Prvič, da je kraljestvo v polnem smislu šele na koncu časov v večnosti; po njem moramo živo hrepeneti. Drugič pa, da je na nek način božje kraljestvo že v nas, v naši duši in se v nas vedno bolj uresničuje. Iz Ciprijanovih vrstic veje tista temeljita, brezkompromisna volja mučencev ostati zvest Kristusu za vsako ceno in nikakor ne izgubiti večnosti pred očmi. Ciprijan je z življenjem potrdil, kar je bil z besedo učil: umrl je mučenec leta 258.

Marsikaj bi se še dalo navesti: poznejši pisatelji so namreč te misli obnavljati, poglobljali. Kratko omenimo le to, da je očenaš tudi misijonska molitev in v tej prošnji prosimo, naj se božje kraljestvo razširi po vsem svetu, naj pride tudi tja, kjer še ni zakoreninjeno, to je v poganske dežele.

„Kraljestvo in mi“

Ti nauki in zgledi cerkvenih očetov nam morajo vlivati poguma. Ne sme nas oplašiti misel, kako neznatne so naše moči. Nasprotno. Zavest majhnosti in ponižnosti je ravno prava priprava na molitev. Prosimi zna le tisti, ki ve, da je potreben, ker je majhen in nebogljjen pred Bogom. Takšna prošnja je znak zaupanja v Boga in daje čast Bogu.

Ali ni v znani priliki Kristus sam nas učil, da je brez cene in brez uspeha tista molitev, ki prihaja iz farizejskega napuha, vseh pa je Bogu ponižna, skromna prošnja cestninarja?

Naša prošnja je pogosto boljši klic in krik na pomoč, kakor pa lepo in na dolgo posajene besede. Takrat prihaja iz dna srca in morda je Bogu posebej všeč. „Ako ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo“, je dejal Učenik. To pa, kar otrok najbolj ve in zna, je zaupno prositi. In ne dvomi, da bi tudi res kaj dobil. Žalitev bi bila, ko bi otrok podvomil o dobroti svojih staršev. V istem smislu naša

zaupna prošnja počasti Boga: ni egoistično moledovanje, ampak zares molitev, ki daje čast Bogu, ki je Oče vsega živega in neživega stvarstva, najbolj pa Oče vseh, ki so po milosti prerojeni v brate Kristusove in v otroke božje.

V takšnem skromnem mišljenju postane naša prošnja lahko drzna, a nikoli predrzna. Za velike reči moramo prositi in se ne izgublјati predolgo v malenkostih. *Pridi k nam božje kraljestvo*, je tako velika in odločilna zadeva za nas vse, za vse človeštvo in je obenem zadeva božja in Kristusova. „V tej prošnji o božjem kraljestvu je obseženo vse, pravi katekizem Tridentskega koncila, česar kakorkoli potrebujemo na svojem potovanju in pregnanstvu; in Bog je blagohotno obljubil, da nam bo vsega tega naklonil. *Iščite najprej božjega kraljestva in vse drugo vam bo navrženo* (Mt 6, 33).“

Pridi k nam božje kraljestvo ni samo prošnja, ampak tudi povelje. Ne le da ga čakamo, tudi delati moramo za božje kraljestvo v nas samih in v našem okolju. Saj pravi Kristus tudi sam, kot je rekel nekemu učencu: „Ti pa pojdi in oznanjaj božje kraljestvo“. (Lk 9, 60)

In pisano je tudi: „Ne vsak, kdor mi pravi: ‚Gospod, Gospod‘ pojde v nebeško kraljestvo; temveč kdor spolnjuje voljo mojega Očeta, tisti pojde v nebeško kraljestvo“ (Mt 7, 21).

Msgr. dr. Janez Vodopivec, Rim

VZGOJA IN NAPREDEK

Sredi junija t. l. je bilo v Rimu 5. zborovanje Mednarodnega urada za katoliški pouk. Ta ustanova je po svojem pravilniku svetovalka Organizacije združenih narodov za vzgojo mladine (UNESCO), UNICEF-a in Evropskega sveta.

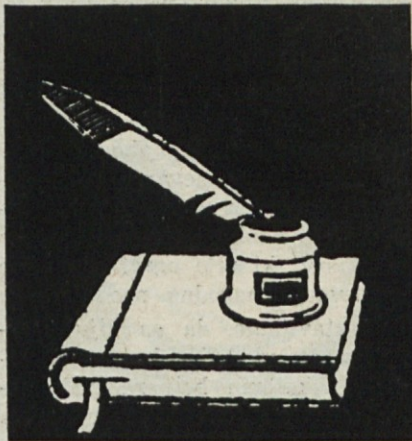
Na zborovanju so udeleženci razpravljali o katoliškem pouku in o napredku dežel bližnjega in srednjega Vzhoda in Severne Afrike. Kardinal Jean Villot je poslal v imenu svetega očeta udeležencem pismo, v katerem je povedal naslednje misli:

Tvarina, ki ste jo izbrali, zelo zanima svetega očeta. Odločili ste se namreč, da boste preučevali poklic katoliškega poučevanja, ki je združen z dolžnostjo pospeševanja celotnega napredka. Brez dvoma

vam bodo velike koncilske in papeške listine prinašale jasnost in vas tako vodile v vaših raziskavanjih, da boste mogli prav spolnjevati tiste pastoralne dolžnosti, ki vam jih nalagajo posebnosti vaših pokrajin.

Tako boste v času, ko se vaši narodi prizadevajo, da bi prišli do bolj edinega in svobodnega sveta, vi prinesli kvas krščanske navzočnosti z radostjo evangeljskih vrednot in življenjsko silo njene ljubezni, ki ste jo dobili v Kristusovem Srcu.

Želimo, da bi vsi, ki so se udeležili zborovanja v Rimu, po izmenjavi apostolskih izkušenj mogli obogatiti duhovno zakladnico, ki jo je Sveti Duh zaupal Cerkvi, da bi poglobila njen pomen in jo spremenila v poslanstvo luči in z deli krščanske ljubezni v službo ljudem.

AFRIKA IN LATINSKA AMERIKA

SOCIALNA PRAVIČNOST

*Izjava škofovskega zbora
Zahodne Afrike*

Škofje Zahodne Afrike, zbrani v Lome (republika Togo) na skupnem zborovanju, so potem, ko so pregledali v luči evangelija položaj svojih ozemelj z različnih vidikov, poslali kristjanom in vsem ljudem blage volje naslednjo izjavo:

Škofje francoske Zahodne Afrike hvalimo prizadevanje naših odgovornih državnikov, da bi odpravili iz naših dežel gospodarsko zaostalost, ki zelo ogroža uspešno izvrševanje narodne neodvisnosti.

Ugotavljamo, da so kljub prizadevanju vlad in dragoceni pomoči nekaterih bolj razvitih narodov naša državna gospodarstva v žalostnem stanju.

Silno prosimo v imenu pravičnosti, človeške vzajemnosti in krščanske ljubezni, naj bogati narodi nujno in uspešno pomagajo, da bi naše dežele izšle iz prenizke stopnje svojega gospodarskega razvoja.

Rotimo sinove naših rodov, naj računajo predvsem s svojimi močmi, z notranjo edinostjo vsake države in z medafriškim sodelovanjem, da bi uspešno delali za celotni razvoj vsakega posameznega človeka in vseh ljudi.

Opozarjamo, da se v naših deželah nevarno razvija sloj posestnikov, ki je brezbrizen, večkrat nasilen do revnejših slojev. Skrbé le za svoje osebne koristi.

Opozarjamo, da je to stanje nasprotno evangelijskemu vzoru, ker prinaša kalí vsakovrstnih socialnih trenj, ki morejo spraviti v nevarnost mir, ki je že v mnogih deželah zelo ogrožen.

Obžalujemo, da pomanjkanje poklicne zavesti in pokvarjenost vseh vrst ovirata napredek posameznikov in vse človeške skupnosti.

Izjavljamo, da smo proti nasilju, pa naj pride od koder koli, in proti samovoljnosti v vseh njenih pojavih. Odločno obsojamo prevrte in mučenje iz kakršnih koli nagibov.

Ponovno nujno pozivamo vse sinove naših dežel, da se pogumno, velikodušno in odločno pridružijo delu, ki ima namen podpirati revne, da bi prišli vsaj do tega, kar

nujno potrebujejo za življenje in kar jih more pripeljati do pravega človeškega dostojanstva, do svobode in do napredovanja v kreposti.

Zahtevamo za vse svobodo mišljenja, izražanja in vere, ki so nujni pogoji za napredek in za pospeševanje splošne blaginje in človeškega dostojanstva.

Izjavljamo, da se pravi časní red ne more obnoviti brez spoštovanja celega človeka, njegovega telesa in njegove duše.

V LATINSKI AMERIKI JE 2103 KANADČANOV V SLUŽBI CERKVE

Urad škofovskega zbora v Kanadi za Latinsko Ameriko je objavil statistiko tistih oseb te dežele, ki delajo apostolsko in opravljajo službo v latinskoameriških škofijah. Ko jih je P. Gerard Dionne, tajnik tega urada, predložil, je izjavil:

„Te statistike nam dajejo možnost vsako leto zasledovati napredek človeških moči in sodelovanja kanadske Cerkve s svojo sestro latinskoameriško Cerkvijo.

Leta 1969 je odšla nova skupina Kanadčanov nadomestovat tiste, ki so se vrnili in sodelovat s tistimi, ki so zdaj tam. Zdaj je vseh skupaj 2103 Kanadčanov v cerkveni službi v Latinski Ameriki.

To je mnogo in malo: mnogo, če vzamemo vse skupaj in pomi-

slimo, da se število poklicev v Kanadi manjša; malo, če gledamo na potrebe naših bratov, ki so tam. Upam, da bo naše prizadevanje v duhu Cerkve, evangelija in človeškega bratstva.

Te kanadske osebe pa niso samo v Ameriki, ki govori špansko in portugalsko, kjer imajo najboljše delogrog, ampak so tudi na tistih ozemljih Južne Amerike, ki govori angleški in francoski jezik. Ta ozemlja so: Manjši Antili, otoka Bermudas in Bahamas, Las Guayanas in Haití, dežela, kjer je največja skupina (421) za Peru-jem (450). Potem sledijo po številčnem redu: Brazilija (333), Chile (180), Honduras (128), Dominikanska republika (106) in Bolivija (98). Natančno polovico teh oseb vzgajajo redovnice (992) in člani svetnih zavodov (98).“

G. M.

NEDELJSKA EVHARISTIJA

V novem navodilu za maševanje je popisana splošna zgradba maše, o kateri je v uvodu v 2. poglavje rečeno: „Gospodova večerja ali maša je sveti zbor ali shod božjega ljudstva, ki se zbere v eno občestvo pod vodstvom duhovnika, da bi obhajalo Gospodov spomin. Zato za zbor svete krajevnice Cerkev na odličen način velja Kristusova obljuba: „Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi“ (Mt 18, 20). (7)

„Maša je sestavljena nekako iz dveh delov, namreč iz besednega in evharističnega bogoslužja, ki sta tako tesno povezana, da sestavljata eno samo bogoslužno opravilo. V maši je pripravljena tako miza božje besede, kakor miza Kristusovega telesa, vernikom v pouk in krepcilo.“ (8).

Besedno bogoslužje zaključijo ob nedeljah pridiga, ki ji sledi izpoved vere, tej pa prošnje za vse potrebe, v katerih izvršuje ljudstvo nalogo duhovništva in prosi za vse ljudi.

Za tem sledi drugi bistveni del svete maše, to je evharistično bogoslužje. Tu je središče in srce svete mašne daritve. V njem se obnavlja dejanska in resnična navzočnost Gospoda Jezusa po spremenjenju kruha in vina v njegovo telo in kri, ko se na oltarju za nas druje in nam pripravi v svetem obhajilu daritveno pogostitev. To se sicer uresniči pri vsaki maši, a nedeljska božja služba se odlikuje po svojem slovesnem občestvenem značaju in je v resnici vrhunec našega bogočastja, ako se je udeležimo s polnim, zavestnim in dejavnim sodelovanjem, s sodelovanjem telesa in duha v goreči veri, upanju in ljubezni. To namreč želi Cerkev in zahteva bistvo tega svetega opravila, krščansko ljudstvo pa ima do tega na temelju krsta pravico in dolžnost. (B 14).

Za poglobitev našega tozadevnega umevanja in naše verske vne- me naj bo v tem sestavku podanih nekaj teoloških dognanj o bistvu evharistične daritve in za tem

kratek pregled novih cerkvenih navodil glede evharističnega bogoslužja.

Bistvo evharistične daritve

Tridentinski cerkveni zbor o tem takole uči: Kristus je zapustil Cerkvi vidno daritev, da bi se po njej krvava, enkratna daritev na križu ponavzočevala, njen spomin ohranil do konca vekov in

nje zveličavna moč v odpuščanju grehov vernikom naklanjala.

To vidno daritev je ustanovil Gospod pri zadnji večerji, ko je daroval svoje telo in kri pod podobama kruha in vina in postavil duhovnike nove zaveze, rekoč: „To delajte v moj spomin“ Lk 22 19). To je tista „čista daritev“, ki jo je Bog napovedal po preroku Malahiju (1, 11) in ki so nanjo kazale vse tako raznolične

V vnemi za gojitev
in obnovo svetega
bogoslužja vidimo
znamenje
previdnostnega
vodstva v naši dobi

daritve stare zaveze kot na svoje dopolnjenje in uresničenje. V tej daritvi se daruje isti Kristus, ki se je daroval na križu; ista je žrtev kakor na križu, Kristus; različen je le način daritve; v daritvi svete maše se daruje Kristus nekrvavo, na križu pa se je daroval na krvav način.

K temu, kar je Kristus sam ustanovil, je pa dodala Cerkev še razne molitve in obrede, ki naj vzbujajo v vernikih notranjo pobožnost in živo zavest, da je daritev svete maše „najsvetejša daritev“ in da je treba „sveto ravnanati s svetim“.

To je v glavnih potezih tradicionalni nauk Cerkve o sveti maši.

Ker pa je daritev svete maše skrivnost, nje bistvo ni lahko izraziti; zato se teologi v svojih razlagah ne ujemajo v vsem. Po svetem Tomažu bi se bistvo mašne daritve moglo takole razložiti: V vsaki daritvi moremo ločiti notranji in zunanji element, notranjo daritev in vnanje daritve. Notranja daritev je duhovna daritev, ki z njo duša samo sebe daruje Bogu kot svojemu početniku in svojemu zadnjemu cilju. Vnanje daritve so pa čutna znamenja, čutni simboli notranje daritve, kjer je nam kot čutno duhovnim bitjem naravno, da se po čutnih znamenjih, simbolih dvignemo k duhovnim rečem. Kakor je notranja daritev najvišje dejanje notranjega bogočastja, tako so vnanje daritve najvišji izraz vnanjega bogočastja. Na splošno so skupna

last človeštva in običajne že iz davnine.

Simbolizem vnanjih daritev se najbolj izraža s tem, da darovalec dar nekako uniči: jagnje zakolje, kadilo zažge, vino izlije in podobno. V tem dejanju se izraža nekako dvojje: prvič, da človek Bogu pravzaprav ničesar darovati ne more, ker je vse njegova najvišja last; drugič pa in posebno, da naj bi se tako používalo njegovo življenje v božji službi, kakor se preliwa srčna kri zaklanega jagnjeta, kakor se používa dišeče kadilo v ognju, kakor se izliva čisto vino na zemljo. Če se pa človek zaveda še svoje grešnosti, je ta simbolizem obenem izraz kesanja, poskus ubogega človeka, da si zopet nakloni božjo ljubezen. Pomisliti je seveda, da se je z naraščajočim antropomorfizmom tudi daritveni simbolizem pri poganskih narodih zatopil v surovem naturalizmu: ljudje so si predstavljali bogove kot sebi podobne, potrebne in željne jedi in pijače.

Najpopolnejša in najčistejša daritev v zgodovini človeštva je bila daritev na križu, ko je Kristus sam sebe daroval za spravo sveta. Tu je simbolizem obenem resničnost. Zaklano jagnje je bil Kristus sam, ki se je „dal za nas v daritev in krvavo žrtev“ (Ef 5, 1), da „s svojo daritvijo odpravi greh“ (Hebr 9, 26). Ta dar je bil Bogu najljubši in Kristusova smrt je res zadostilna za vse grehe sveta. Ta daritev se obnav-

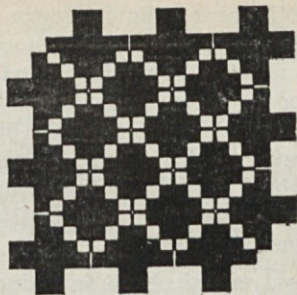
lja pri sveti maši kot resnična daritev, a na nekrvav način.

Posebnost daritve svete maše je torej v tem, da se daruje isti Kristus kakor na križu ne le kot simbol, temveč kot sam na sebi najsvetejši in Bogu najljubši dar z vso notranjo daritveno voljo, ki se je z njo daroval nebeškemu Očetu od prvega trenutka svojega zemeljskega življenja, posebno pa na križu; daruje se na nekrvav način, a v živi zvezi z daritvijo na križu. Njegova smrt na križu se pa na oltarju skrivnostno predstavlja v ločenih podobah kruha in vina, čeprav je seveda Kristus živ navzoč pod obema, a pred Očetom se tako predstavlja in daruje kot zaklano Jagnje in je sveta maša tako v resnici prava daritev, kot to Cerkev seveda uči.

Ker pa je Kristus že poveličan v nebesih, se v daritev svete maše s skrivnostjo njegovega trpljenja in smrti obnavlja tudi spomin njegovega vstajenja in vnebohoda, kar je izraženo v mašnih molitvah in obredih.

Evharistično bogoslužje

Takole govori o njem novo navodilo za maševanje: „Zadnja večerja, pri kateri je Kristus ustanovil spominski obred smrti in svojega vstajenja, dobiva v Cerkvi trajno navzočnost, ko duhovnik, ki predstavlja Kristusa Gospoda, dela isto, kar je Gospod naredil ter svojim učencem naročil, naj delajo v njegov spomin, in s

tem ustanovil daritev in velikonočni obred.“

„Kristus je namreč vzel kruh in kelih, se zahvalil, razlomil, dal svojim učencem in rekel: Vzemite, jejte in pijte, to je moje telo, to je moja kri. To delajte v moj spomin. Zato je celotno obhajanje evharističnega bogoslužja Cerkev tako uredila, da ustreza tem Kristusovim besedam in dejanjem:

1. Med pripravljanjem darov prinesemo na oltar kruh in vino z vodo, obe prvini, ki ju je Kristus vzel v roke.

2. Z evharistično molitvijo opravimo Bogu zahvalo za celotno delo odrešenja, darovi postanejo Kristusovo telo in njegova kri.

3. Lomljenje enega kruha razodeva edinstvo vernikov, v obhajilu pa verniki prejemajo Gospodovo telo in njegovo kri na isti način kakor apostoli iz Kristusovih rok“ (48).

Kot smo že videli tekom leta, sta nedelja in evharistija od vseh početkov Cerkve neločljivo združeni. Ni nedelje brez evharistije.

Nedelja brez evharističnega bogoslužja je prvim kristjanom kot lepa posoda, ki pa je prazna; dan Gospodov brez njegove navzočnosti. Kot oni mučenci iz Abitinije v Severni Afriki bi morali vsi kristjani čutiti in izpovedovati: „Brez nedeljske evharistije ne moremo živeti.“

Novi mašni obred še vedno povzroča pri nekaterih vernikih neko odklonitev. Privrženci starega latinskega obreda so v letošnjem poletju protestirali v sam Rim, pred cerkev sv. Petra. Ali sveti oče, vedno tako opozoren na vsako skupino romarjev, tej skupini ni posvetil pozornosti. Cerkev, ki je na zadnjem koncilu sklenila obnovo svetega bogoslužja, ne bo šla nazaj v stare obrede. V tozadevni prvi koncilski konstituciji je rečeno: „V vnemi za gojitev in obnovo svetega bogoslužja po praviči vidimo znamenje previdnostnega božjega vodstva v naši dobi — mimohod Svetega Duha v njegovi Cerkvi; to daje poseben pečat njenemu življenju in celo vsemu svobodnemu verskemu čutenju in delovanju“ (B. 43).

Sveti zbor zato naroča „da je treba v življenju in delovanju vernikov in duhovnikov spodbujati župnijsko liturgično življenje... Treba se je truditi, da se razcvete zavest župnijskega občestva, zlasti v občestvenem obhajanju nedeljske maše“ (B. 42).

Naprej tedaj v našem umevanju in uživanju v novo mašno liturgijo, pri kateri skušajmo „zavest-

no, pobožno in dejavno sodelovati. Zahvaljujmo se v njej Bogu in darujmo brezmadežno žrtev ne le po mašnikovih rokah, ampak združeni z njim in s tem načinom darovati tudi sami sebe. Tako naj bi se po Kristusu sredniku vedno bolj používali v edinstvo z Bogom in med seboj, da bo končno Bog vse v vseh“ (B. 48).

Alojzij Košmerlj

Molitev sv. Frančiška

O, moj Bog, dopusti mi,
da bom tvoj glasnik miru.
Kjer ljudje mrzijo se,
naj prinesem jim srce.
Tam, kjer dvomijo o vsem,
naj jim vere luč prižgem.
Kjer obup loteva se,
naj prinašam upanje.
Kjer ljudje so žalostni,
naj jim nosim radosti.
Če kdo v temi blodi sam,
naj mu svojo roko dam.
O, moj Bog, dopusti mi,
naj bom tvoj glasnik miru.
O, učenik, naj se ne trudim toliko,
da bi bil sam potolažen,
kot da tolažim druge,
da bi bil sam razumevan,
kot da skušam razumevati druge,
da bi bil sam ljublien,
kot da bi znal ljubiti ostale.
Kdor namreč razdaja, prejema,
kdor pozablja nase, se najde,
kdor odpušča, bo dosegel odpuščanje
in kdor umre, bo vstal v večno življenje.

Kardinal Stefan Wyszyński

Cerkev in država na Poljskem

Na področju evropskih držav ni nobene dežele, kjer bi bil cerkveno-politični razvoj podoben onemu v poljski republiki. V socialističnem taboru nobena dežela ni mogla v svoji zgodovini pokazati take tesne povezanosti med Cerkvi-

jo in državo, da še danes, po uradni ločitvi Cerkve od države, ni premagan pregovor: „biti Poljak, pomeni biti katoličan,“ in da je kardinal St. Wyszyński še v oktobru 1966 mogel govoriti o edinstvu narodne in verske kulture. Po sovjetskem časopisu „Nauka i Religija“ velja dandanašnja Poljska za najzanimivejši poizkus v zgodovini; dežela, ki je obenem socialistična in katoliška, je edinstven pojav v Evropi, pa tudi na vsem svetu.

Vendar pa je splošno znano, kar omenja tudi časopis „Nauka i Religija“, da si na današnjem Poljskem stojita nasproti dva različna svetovna nazora, kar je v povojnem času rodilo dolgo vrsto medsebojnih sporov, ki so precej ogrožali obstoj Cerkve. Zadnjo največjo napetost med Cerkvijo in državo, zavrnitev vizuma kardinalu Wyszyńskiju za potovanje v Rim na škofijsko sinodo leta 1967 časopis „Zycie Warszawy“ opravičuje z neprijaznim in nelojalnim kardinalovim zadržanjem do poljske države. Briskiranje kardinala od strani vlade je zedinilo poljski episkopat. Škofje, ki so že imeli vizume za potovanje v Rim, so odpovedali svojo udeležbo na sinodo v Rimu. Celotni episkopat je sestavil skupno pastirsko pismo, ki ga je ukazal prebrati v vseh cerkvah 15. oktobra istega leta. V njem škofje protestirajo proti težkemu omejevanju verske svobode.

Druga izjava vseh škofov, ki je

bila prebrana s prižnic 29. oktobra 1967, je napetost še poostri-la. Tedaj so škofje ostro obsodili državno oblast, ker si lasti pravo nadzirati poučevanje verouka, ne samo po takoimenovanih katehističnih centrih, temveč tudi v cerkvah in kapelah in zahteval od duhovnikov, da jim izroče inventar cerkvene imovine v svrhu obdavčenja cerkvenega imetja. Mnogo duhovnikov je bilo tedaj obsojenih in zaprtih, ker zaradi prepovedi škofov tej zahtevi vlade niso smeli ugoditi. Na omenjeni protest škofov je partijski tisk odgovoril z ostrim člankom v „Zycie Warszawy“ in „Tribuna Ludu“ (2. 11. 1967); v njem episkopatu očitata, da stremlji za političnimi in družabnimi ambicijami.

Od tedaj, če opustimo nekaj lažjih trenj, je začela napetost med Cerkvijo in državo znatno popuščati. Cela vrsta mirnega zadržanja v zadnjih dveh letih kaže na obeh straneh pripravljenost, čeprav iz različnih nagibov, priti do nekega „modus vivendi“. Tako je med takratnim sporom zbudilo pozornost potovanje tajnika Z. K. Z. Kliszka v Rim v začetku oktobra 1967. Tam se je sestal oficijelno z vrhovi italijanske komunistične stranke, pa je prišel tja v spremstvu A. Werblau-a, člana KZ, ki je že v jeseni 1966 na Poljskem razpravljal z nadšk. A. Casarolijem, ki je bil tajnik za zunanje zadeve Cerkve. Od božiča leta 1967 je po sedemmesečnem prelomu mešana komisija pod vodstvom varšavskega pomožnega škofa Dobrovskija in

vodjem državnega urada za cerkvene zadeve Skazinskija v vsej tihoti zopet začela pogajanja o državnem nadzorstvu nad semenišči. Koncem januarja 1968 se je mudil v Varšavi škof L. Rubin, generalni tajnik škofovske sinode in ordinarij za Poljake v izseljenstvu pred odhodom na Poljsko je bil sprejet v privatno avdienco pri papežu. Udeležil se je generalne skupščine poljskih škofov in se razgovarjal s kardinaloma Wiszinskijem in Wojtylo ter z nadškofom Kominekom, apostolskim administratorjem v Bratislavi. Njegovo potovanje na Poljski je imelo namen preučiti odnose med Cerkvijo in državo in pripraviti pot za pomirjenje napetega ozračja. Ko se je vrnil v Rim 7. februarja, je izjavil, da ne obstajajo več med Cerkvijo in državo napetosti, ki so se čutile še v letih 1966/67. Dejansko je vlada razne pritožbe in proteste kardinala Wyszinskija in ostalih škofov ob raznih prilikah zadnje čase molče prešla. Posebno očitno se je pokazalo mirno zadržanje vlade ob priliki dijaških nemirov v marcu 1968. Tedaj je celokupni poljski episkopat naslovil na ministrskega predsednika J. Cyrankiewicza ostro protestno pismo, v katerem obsojajo škofje uporabo sile in policijskih represalij. V tem pismu, ki je bilo prebrano po vseh cerkvah, škofje zahtevajo svoje stališče in zahtevajo spoštovanje temeljnih pravic posameznikov in družbe. Preje bi bil tak napad škofov izzval otrokri-tiko stranke in njenih pristašev.

v tem slučaju pa se je kritika osredotočila le na pet poslancev iz skupine ZNAK, kateri so prav tako obsodili nasilni nastop proti dijakom in antisemitsko gonjo; škofom so pa prizanesli. Namigavanje kardinala Wyszijskija na novo nastajanje rasizma v zvezi s protijudovsko gonjo ter previdno formulirane, fino priostrene puščice proti intervenciji držav varšavskega pakta v Češkoslovaški, niso naletele na odmev v poljskih obveščevalnih sredstvih, čeprav so bile prebrane v vseh poljskih cerkvah. Tudi slovesno praznovanje zlatega jubileja katoliške univerze v Lublinu, katerega se je udeležilo mnogo gostov od vzhoda in zahoda, ni naletelo na nikake ovire od strani države.

Stiki med Rimom in Varšavo

Po triletni prepovedi izhoda iz države je kardinal Wiszynski končno dobil dovoljenje za potovanje v Rim k papežu na poročanje o stanju nadškofije. Tam ga je na postaji sprejel tudi zastopnik poljskega poslaništva v Rimu. Prav tako je moglo dva meseca preje 14 od 62 poljskih škofov potovati v Rim na poročanje. Kardinala Wiszynskija je papež kar trikrat sprejel v avdienco, zadnjikrat skupaj z drugimi poljskimi škofi, ki so se takrat nahajali v Rimu. Papež je ob tej priliki zelo poudarjal važnost škofovskega poslanstva in važnost edinosti med ljudstvom in klerom ter med klerom in hierarhijo na Poljskem, izogi-

bal pa se je vsakega namigovanja na možnosti stikov med Rimom in Varšavo. Šele po povratku na Poljsko je 12. decembra 1968 kardinal Wyszijski izjavil, da mu je papež izrazil željo, da bi obiskal ob priliki Poljsko. O kakih stikih med Varšavo in Rimom pa da ni bilo govora.

Vlada se za ponudbo papeževega obiska ni zmenila. List „Zycie Warszawy“ pa je izrazil zadovoljstvo nad prizadevanjem vatikanske politike, da uredi svoje odnose s vsemi socialističnimi državami, kar pripisuje obisku poljskih škofov v Rimu, kateri niso porabili prilike obiska za obtožbo poljske vlade zaradi pomanjkanja verske svobode na Poljskem. Šele zaupno pismo kardinala Wyszijskija na ministrskega predsednika pol leta pozneje je izdalo izjavo poljske vlade, katero je priobčil politični tednik „Perspektivy“ izpod peresa glavnega urednika D. Kolbielski-ja, ki se izraža v tem smislu, da obisk papeža „kot uradnega gosta poljske države“ ne bi naletel na nobene ovire. Papežev obisk pa ne bi

smel imeti privatnega značaja, kakor da bi prišel papež na Poljsko kot romar in gost kardinala Wyszynskija. Ameriški list „Chicago Daily News“, ki citira gornjega časnikarja, meni, da bi uradni papežev obisk v Zapadni Poljski pomenil priznanje, da so te pokrajine trdni sestavni del poljske države. In prav tega videza papeževega obiska na Poljskem vatičanska politika ne bi hotela dopustiti. Obisk papeža, kot uradnega gosta poljske vlade, bi pa utrdil njo in komunistično stranko na Poljskem, kar pa ne bi bilo v interesu Cerkve.

Zahodna meja Poljske in Vatikan

Poljska zapadna meja je nemara glavna ovira za direktna pogajanja med Varšavo in Vatikanom, čeprav je to izključno zunanje politično vprašanje. Glede tega vprašanja poljski škoje zastopajo enako stališče kakor poljska vlada in 90% katoliškega prebivalstva; vsi zahtevajo, da naj bo za vedno črta Odra-Tisa zapadna meja poljske države. V zapletenem vprašanju, v katerem so zainteresirani poleg Poljske in Vatikana tudi nemški episkopat in nemška zvezna vlada, so iniciativo vzeli v roke poljski škoje s tem, da so 15. dec. 1969 predložili papežu spomenico „o nadaljni vstavitvi cerkvene organizacije v upanju, da bo zaradi spremenjene politike nove nemške vlade na vzhodu lažje doseči pri Vatikanu zaželeno koncesije. V poslanici poljski škojfe

nujno zahtevajo, da se namesto apostolskih administratorjev postavijo redni rezidencialni škofje in se obenem bivše nemške škofije na sedanjem poljskem ozemlju na novo razdele. Čeprav je papež spomenico blagohotno sprejel, je zagotovil, da jo bo takoj dal v pretres in je nova zvezna nemška vlada glede tega vprašanja blagohotno razpoložena, ni pričakovati, da bi Vatikan v kratkem spremenil svoje zadržanje v upanju, da bo prej ali slej prišlo do sporazuma med poljskimi in nemškimi škofi za ureditev škofij na ozemlju, ki je nekoč pripadalo nemški državi. Ob izročitvi spomenice papežu je eden izmed poljskih škofov omenil, da se nemški episkopat iz tehtnih razlogov obotavlja privoliti v dokončno ureditev škofij na bivšem, sedaj poljskem ozemlju. Vatikan je mnenja, da ni naloga Cerkve urejati zadeve, ki so pretežno političnega značaja. Pastoralni vidiki pa po njegovem mnenju tudi ne zahtevajo nujno takojšnjo ureditev na novem poljskem ozemlju.

Poljski škofje pa prav zaradi pastoralnih koristi zahtevajo takojšnjo ureditev cerkvene administracije, ker so nekatere sedanje administrature preobsežne; zato jih je treba razdeliti in ustanoviti nove škofije, da bo pastoracija bolj uspešna. Poleg tega je treba urediti vprašanje cerkvene imovine na pridobljenem ozemlju, kajti vlada je na tem, kot do tedaj na sovražnem ozem-

lju podržavila vso javno in tudi cerkveno premoženje in Cerkev mora sedaj za uporabo bogoslužnih prostorov plačati visoko najemnino. Vlada pa k rešitvi tega vprašanja ne bo pristopila, dokler Vatikan ne bo rešil tega perečega vprašanja. Po mnenju poljskih škofov bi dokončna ureditev cerkvene jurisdikcije v novih pokrajinah odpravila „zadnji videz začasnosti“ in vladi olajšala odkritosrčno zadržanje do Cerkve. List „Zycie Warszawy“ z dne 10. januarja 1970 pripominja, da kljub realističnemu gledanju Vatikana prevladujejo pri Sv. Stolicy politične koristi Bonna. Isti časopis izraža dvom, če bo mogel Rim še dolgo vztrajati pri tako počasnem urejanju evropske stvarnosti. Težko pa bi bilo reči, da je Vatikan pokazal „dobro voljo nasproti Poljski.“

Razlaga glede pomiritve

Kaj je pripomoglo k pomirjenju med Vatikanom in Poljsko? Ni dvoma, da se v ideološkem pogledu ni prav nič spremenilo ne na eni, ne na drugi strani. Pač pa si varšavska vlada obeta zase od zmernejšega zadržanja do Cerkve političnih koristi, na drugi strani pa je Vatikanu mnogo do tega, da zboljša svoje odnošaje do socialističnih držav v upanju, da bo mogel s tem pridobiti več svobode za dušnopastirsko delo. Poleg tega so notranji boji v poljski vladi in komunistični stranki

prisilili vodstvo države omiliti svoje odnošaje do Cerkve. Vedno bolj se uveljavlja tudi dejstvo, da stari, zagrizeni komunisti odhajajo in njihova mesta zasedajo mlajše moči, ki sicer izpovedujejo komunizem in so proti Cerkvi prav tako nerazpoloženi kot stari komunisti, vendar pa jih skušnje starih učijo, da z nasiljem Cerkve ni mogoče uničiti, zato skušajo doseči v odnosu do Cerkve „modus vivendi“, ki pa jim služi za taktično sredstvo, da mirnim potom dosežejo to, kar se jim z nasiljem ni posrečilo: uničiti Cerkev. Nekateri med njimi pa so vendarle prišli do prepričanja, da vere in Cerkve ne bo nikdar mogoče s sveta pregnati. Zato ne preostaja drugega, kakor ustvariti znosen način sožitja z vero in Cerkvijo, zlasti v skupnem delu vernih in nevernih za zgraditev boljše bodočnosti skupne poljske domovine.

Obstoja pa še na Poljskem mnogo drugih odprtih in spornih vprašanj, zlasti glede svobode Cerkve v dušnopastirskem in vzgojnem delu. Ta vprašanja stalno povzročajo medsebojna trenja, ki pa se lahko spremenijo v vihar.

M. L.

za mladino

Obtoženec je stal pred sodnikom, Jezus pred Rimljanom Pilatom, ki ga je izpraševal: „Torej Kralj si?“

Kristus mu je odgovoril: „Tako je, Kralj sem. Jaz sem zato rojen in sem zato prišel na svet, da izpričam Resnico. Vsak, kdor je od resnice, posluša moj glas.

— — — — —

Od tistega trenutka do danes, so milijoni in milijoni izpričevali to Resnico in umirali zanjo.

— — — — —

Temna, tesna celica ječe je hladna in vlažna. Edino majhno z železom zamreženo okno je visoko v steni, skoraj pod stropom, tako, da se skozenj vidi le košček neba. Napol hromi jetnik leži na golih deskah, brez odeje.

Ura je že preko polnoči. Jetnik

ne more spati. Močna žarnica mu sveti naravnost v obraz. Pred vrati se zdaj pa zdaj zaslišijo koraki paznika, potem vse utihne. Ura bije. Dvigne se in nasloni na steno ter zapre oči. V blodnih sanjah, med težkim napol spanjem mu razbolela domišljija noč za nočjo obnavlja dolga mučenja, zasliševanja, ves obtožni proces. Ječa, napori, zasliševanja so izčrpali njegovo že itak bolešno telo. Noč za nočjo sliši glasove razdivjanih množic: „Izdajalec naroda, zločinec!“ Ne, nisem izdajalec, nikdar nisem bil. Ljubil sem domovino, hotel sem le dobro, želel sem pomagati vsem ljudem.

„Smrt izdajalcu, na vešala z njim!“

Roke se stegajo proti njemu, grabijo ga za obleko, umika se jim, se spotakne, pade. — Prestrašen se zdrami. Vzpne se kvi-

šku, udari ob golo steno, zave se. Gluhi zidovi prisluškujejo njegovim molitvam.

„Ne zapusti me, Gospod. Kličem in iščem Te, odzovi se mi. Blodim v temi, pošlji mi svojo luč. Omahujem. Podpiraj me. Spomni se moje ljubljene žene, mojih otrok, sirot brez očeta, hrom sem in bolehen, vendar hočem živeti. Jaz sem le človek, bojim se trpljenja, trepečem pred udarci, ne zapusti me, moj Bog.“

Njegova suha, žejna usta šepetajo. Znova leže na tla. Utrujeno telo ne najde počitka, izmučena duša ne zadobi pokoja.

„Priznaj, obtoži se, reci, da si bil zapeljan. Pomilosté te“, mu šepetá skušnjavec.

Ne, ne, ne morem, ne smem, nočem. Vedno sem iskal Resnico, Vedno sem se zanjo boril. Ne morem sedaj pljuvati na to borbo, ne morem lagati ne morem se boriti proti svojemu Kralju!

Ječe se obrne na drugo stran. „Gospod, tvoj učenec sem, ne zapusti me v tej težki uri.“

Zdi se mu, da v prividu gleda križ in mil glas ga vabi: „Če hoče biti kdo moj učenec, naj vsak dan vzame svoj križ in hodi za menoj.“

„Že leta vlačiš za njim svoj križ, da si hrom. Poglej, kakšno nagrado ti daje. Ječo, mučenje, obsodbo...“ Skušnjavec udarja v obup. „Zakaj ti ne pomaga in te reši?“

„Ne varaj se sin moj, tudi meni so govorili: Če si Sin božji, stopi s križa.“

„Moj Bog, dovolj je te muke. Naj gre ta kelih mimo mene...“

„Pridite k meni vsi, ki se trudite, in jaz vas bom poživil.“

„...Naj gre ta kelih mimo mene, vendar naj se zgodi Tvoja volja.“

Kip Kristusa Kralja v Rio de Janeiro, Brazil.

Zapre oči, poteze se zrahljajo utrip ublaži. Kakor da bi se ga nevidna roka dotaknila in vrnila mir njegovi duši.

— — — — —

Sodna dvorana je nabito polna. Množica se glasno pogovarja. Le težko je sodniku ohraniti mir. Slišijo se medklici. Razbesnela drhal bruha sovraštvo. Ljudska sodišča delujejo, sodijo in obsojajo.

Bledi, napol hromi obsojenec je miren. Kakor da ga nič ne zanima, kakor da bi bil odsoten, da živi na drugem svetu.

Njegov obraz je poduhovljen. Stojе, vzravnan posluša, ko sodnik prebere smrtno obsodbo. Obrne se proti ljudstvu in krikne v dvorano: „Živel Kristus Kralj!“ Množica besni in sili k odru. Obsojenca odpeljejo iz dvorane.

— — — — —

Rahle meglice se vlačijo po gozdu. Življenje se med vejami še ni prebudilo. Le rosa pretaka solze, ko v rano jutro udari strel. Hromo izmučeno telo zatrepeta, zaniha. Človek se zruši na tla. Suha zemlja pije mučeniško kri plemenitega moža — umetnika.

— — — — —

Medtem, ko se Pilat obrne in pismehljivo vpraša: „Kaj je resnica“, medtem ko se že sliši vabilo: „pridi zvesti in dobri služabnik“ njegove ustnice v zadnjem zemskem trenutku izdahnejo:

„Živel Kristus Kralj!“

Metka Mizerit

Moja sgodba

Potem se je kuhinja zavrtela okrog mene. Ne vem, ali zaradi novice ali zaradi jeter. Naslonila sem se na plinski kuhalnik. Težko sem dihala... Ko sem prišla do sape, sem ji skoraj zavpila:

„Olga, ti si ob pamet!“

Ta prismoda, ne morem ji reči drugače, se je na glas zasmejala. In vprašala:

„Zakaj pa neumna, Pegi?“

„Zato, ker se mi je prav pred kratkim začelo dozdevati, da si zaljubljena... Dá, zaljubljena. Morebiti se niti ne zavedaš ne, ampak včasih si tako v prazno, daleč zagledana! Obnašaš se, kot da si odsotna našemu domačemu življenju. Nikoli z nikomur ne debatiraš — tako kot jaz na primer —, ne z Markom, ne z Minko, ne z Janezom... Vse drsi mirno mimo tebe, kot dežne kaplje po dežnem plašču. Da! Zato sem mislila, da si vzvišena nad našimi malenkostmi, ker se te je polastila velika, skrivnostna ljubezen...“

Počasi, umirjeno je Olga pritrtdila:

„Točno, Silva... polastila se me je skrivnostna ljubezen, postala sem žrtev Velike Ljubezni...“

Obe sva bili nekaj časa tiho gajeni. Sestrica se mi je tedaj zdela razpoložena za zaupen razgovor. Rada bi se ji vrgla z glavo na njena kolena, se do konca zjokala in ji vse povedala... Ampak ne vem zakaj moram še vedno nositi tisti dve tako nasprotni Silvi: eno dobro in drugo uporno in trmasto. Vedno kadar se na znotraj že vsa topim v iskrenih solzah priznanja, tedaj naenkrat zgubim vsako zaupanje vase, ker se bojim, da se ne bi prenaglila, in da ne bi med trenutnim jokom obljubila tudi največje junaštvo, ko bi se pa streznila, bi se pa prvi trenutek spet vsega obljubljenega kesala... Kako me žre to nasprotje. Ali se to dogaja v vsakem človeku?

Zato sem raje ostala zaprta in trmasta. Čeprav Olgi ni tega zaslužila, sem ji zlobno zabrusila:

„Pa pojdi v samostan, če hočeš, neumnica! Samo pusti me v miru, dokler me jetra bole.“

Odcepetala sem nazaj v spalnico. Jezna sama nase, sem v postelji — po stari navadi —, vekala do one-moglosti. Menda sem celo vročino dobila. Ko mi je zvečer Minka prinesla večerjo, me je pozorno pogledala v obraz:

„Pegica, ti si pa jokala! Vse oči imaš še rdeče! Pa menda ti ni Olga že kaj povedala?“

„Ali je tudi tebi zaupala?“

„Meni? Ne. Še nisem na vrsti. Olgi tako spoštuje red v vsaki stvari, da bo vsem povedala po strogem starostnem vrstnem redu. Najprej je za njeno odločitev zvedela mama, kar je naravno. Potem Marko. Jaz sem

samo opazovala in počasi odkrivala skrivnost. Torej si bila danes na vrsti ti. Kmalu bom jaz... Bom že znala prikriti in se bom delala, kot da še nič ne vem, bodi brez skrbi zaradi tega! In potem bo povedala Janezu. Zanima me, kaj ji bo ta razposajenec odgovoril, ko mu bo razodela svoj sklep.“

Odšla je iz sobe s prikupnim, malo poskočnim korakom. Kot tisti spomladanski dan, ko sva šli skupaj k šivilji Magdi in srečali med potjo babico... Po večerji sem se na zunaj za silo umirila. A še naprej neusmiljeno premišljevala sama zase. O naši družini. Kako smo različni. Vsak zase je skrivnost... In vendar se imamo tako iz srca radi!

Nocoj sva se razgovarjali z Olgo še pozno v noč.

Kot da je čisto pozabila na moje jutranjo surovost do nje, je sedla k meni na posteljo:

„Pegica, ti je padla vročina, ne? Me veseli. Poslušaj: rada bi te prosila za odpuščanje, ker te med boleznijo res ne bi smela nadlegovati z mojimi načrti o vstopu h karmeličankam. Oprosti, in pozabi, prosim.“

Glavo je imela za spoznanje sklonjeno in me milo gledala izpod čela kot obtoženka. Lučka z nočne omarice ji je od strani v polno obsvetljevala lepo sorazmerno oblikovani obraz. Vse je pravilno, normalno. Nos, ustnice, ušesa. Moj nos pa tak kot kumara! Opazila sem, da je tudi Olga lepa, ne samo Minka. Senca kratkih kodrov je na drob-

no poskakovala na steni. Zdelo se mi je, kot bi jo gledala v lepih nedotakljivih sanjah. In se mi je zasmilila... Dekle tako finih potez, lepa in tako nadarjena se res na noben način ne sme za vedno živa pokopati med uboge karmeličanke.

Šepetala sem ji:

„Olgi, to je strašno..., blazno in nečloveško, kar misliš narediti! Zakaj prav h karmeličankam? Svojo nadarjenost in razgibanost boš vtaknila v mračen blodnjak samostanskih zidov in hodnikov! Ti si vendar intelektualen tip! Zakaj ne bi torej raje vstopila v kak drug red, ki se posveča bolj vzgoji in poučevanju? Ali vsaj v red z aktivnim življenjem... Verjemi, da te bo večna klavzura duhovno otesnila, če ne celo stisnila!... Poglej, koliko dobrega si že naredila kot socialna asistentka. Ali ni jasno, da te Bog hoče, da mu pomagaš po tej poti ljudi reševati telesno in duševno? Koliko jih je mirno umrlo v tvojih rokah, spokojeni v Bogu! Koliko zakonov si rešila razporeke! Toliko otrok in celo odraslih si pripravila na krst...! Ne! Zares te ne razumem... Gotovo si se napak odločila, Olga! Še enkrat premisli, kaj je bolj prav...“

Sestra je vzdihnila:

„Bila sem skoraj prepričana, Silva, da me ne boš razumela. In me res nisi. Če mi naštevaš, kar sem dobrega naredila, se motiš. Jaz sem bila samo orodje v Njegovih rokah. Nisem sama iz sebe delala. On me je vodil in pripravljaj srca, šele tako ima nerodna človekova be-

seda pravi učinek. On daje rast semenu, ki smo ga mi nerodno položili v srce, ki je potrebno življenja. Jaz sem bila, Pegica, le neokreten sejalec. Kaj sejalec ve, kako seme v zemlji klije, se razvija in vznikne na dan!? To je Njegova skrivnost. Isto sem čutila tudi pri sejanju v duše. Mi sejemo..., in čakamo... On pa je, ki daje rast.“

„Točno, Olga, treba je nekoga, ki seme položi v zemljo, v dušo, in čudovito obvladaš to nalogo.“

„Me bo že kdo nadomestil. Ali bolje: sama bom naprej sejala, še obilneje kot doslej, iz samostanske tišine v svet. Poglej, Pegica, že dlje časa nazaj sem hotela v samostan. Kasneje so prišli majhni apostolski uspehi in to me je premotilo — hotela sem se sama motiti —, da sem mislila, da me Bog hoče v aktivnem življenju. Da sem se pa sedaj spet in dokončno odločila za samostan, ima pa zaslugo Martinov skrivnostni pobeg.“

„Martinov pobeg?“

„Da. Se spomniš? Martin je bil doraščajoči fant. Nadpovprečno inteligenčen. Po zunanosti prikupen. Saj sem ti večkrat govorila o njem. Mislila sem, da je tudi tako dober, kakor je bil inteligenčen in na zunanaj očarljiv. Pripravljala sem ga za prvo obhajilo, ker ga starši niso hoteli pošiljati v cerkev tedaj, ko je bil čas za to. Zato je nekaj let zapoznel s prvim obhajilom. Nekega dne pa sta oba z očetom nepričakovano in skrivnostno izginila.

Bo še.

PRVA LEKCIJA O LJUBEZNI

Zaročna doba je šola za ljubezen. Naučiti se ljubiti je najtežji predmet učenja. Ne gre namreč toliko, da se naučiš, kot da razumeš. Gre za to, da razumeš skrivnost druge duše, da se približaš uganki druge osebnosti. Treba se je potopiti kot patapljač v globino morja, da prineseš pest draguljev.

Je neko poznanje, ki je zgolj razumsko. Tako pozna zdravnik bolnika, tako obvlada študent nekaj strani iz knjige fizike. Težava, ki jo nahajajo zaročenci pri medsebojnem spoznavanju, obstaja v tem, da se ljubijo, preden se spoznajo, ali ko se skoraj še ne poznajo, ali pa enostavno, ker se ne poznajo.

Ljubezen jih namreč zastira s pregrinjalom, da se ne vidijo, ali pa jim stavi pred oči povečevalno lečo, da jih povečujejo. V vsakem primeru je videnje napačno zaradi samoprevare.

Noben otrok ni grd za lastno mater, saj ga materinska ljubezen olepša. In povsod, kjer narašča ljubezen, se zmanjšuje spoznanje. Bog sam nas ljubi navkljub našim grehom.

Zaročenca se navadno ljubita, ne ker se poznata, temveč se poznata, ker se ljubita. In to je najhujše tveganje vsake zaroke: med zaročenci ni mogoče hladno, objektivno in nepristransko in neprizadeto spoznavnje.

Kadar eden izmed njih trdi zmagovalno, da dobro pozna svojo zaročenko, bi moral dejansko reči, da jo ljubi, pa naj bo že kakršna koli. Ljubezen jim odvzema poznanje.

Pred stoletjem nam je že povedal Pascal: „Srce ima svoje razloge, ki jih pamet ne doume.“

Kljub tej oviri ljubezni je pa treba zahtevati od zaročencev, naj po možnosti čustvo izolirajo, da bo razum lahko razmišljal in presodil brez vmešavanja netljivega kuriva srca.

Tovariši v razredu brez težav prepoznajo dobre lastnosti in tudi pomanjkljivosti sošolcev. Tudi prijatelji zlahka pretehtajo svoje soprijatelje. Zaročenci pa, ki so daleč od samo naključnega in površnega tovarištva in tudi daleč od samo globokega prijateljstva, se navadno še najmanj poznajo med sabo in sicer prav zato, ker se bolj ljubijo.

Z zaročenci se dogaja isto kot s kakim hripavim radiom, ko močnejša postaja preglasi oddajo šibkejše. Srce preglasi glas razuma.

Psihologija trdi, da volja sledi razumu. Vsakdanje zadržanje za ljubljencev pa dokazuje obratno. Od samega gledanja se ne vidijo. Od samega razgovarjanja postanejo mutasti. Od same ljubezni se ne dopljujejo do medsebojnega spoznanja.

Ne trdim to, ker bi odobral, ampak čisto preprosto povem, kako je s stvarjo, da se potem zavemo, kako bi moralo biti.

Prvi namen zaročnega razmerja, ki zasluži to ime, je ravno medsebojno poznanje dveh duš. Ali je težko? Seveda je, ker to poznanje nikdar ne more biti hladno in povsem neprizadeto. Vendar je možno in zelo potrebno.

Prva lekcija ljubezni — abeceda ljubezni —, ki se jo morata zaročenca naučiti, je v resnem naporu, da se spoznata. Kako bota to izvedla?

Treba je preiti zgolj očesno spoznanje in ne obstati le pri podobah, ki odsevajo v punčicah. Fant takoj opazi vlažno zelenkasto barvo spomladanskih oči svojega dekleta. In ona pozna na pamet trinadstropno višino svojega častilca.

Dobro: telo, lepota in postavnost je tudi božje delo in v zaročnem kot v zakonskem razmerju je čutna ljubezen opornik duhovne ljubezni. Važno je pa, da se pozanimamo tudi glede zdravja in uravnovešenosti.

Spoznati je treba umske zmožnosti, kulturo in zrelost presojanja — ali pa umski infantilizem fanta ali dekleta. Pogledati je treba, če je gotov v svojih idejah in trden v svojem prepričanju. Ali misli z glavo ali pa deluje brez premisleka.

Pozanimati se je treba glede morale tistega, ki te hoče ali ki ga ti hočeš za življenjskega druga. Kakšne lastnosti ima in katere etične vrednote? Katere so njegove najbolj zakoreninjene pomanjkljivosti? Ali se trudi, da bi jih opravil, ali pa se lahkomišelnopravičuje, češ tak je pač moj značaj?

Kaj misli on ali ona o velikih realnostih, ki zadevajo poroko? Kaj misli o zakonu in o otrocih, o zvestobi v ljubezni, o delu in denarju, o veri in o življenju samem? V kaj stavi srečo življenja?

Ko se človek poroči, se ne združi le z eno samo osebo, ampak se poveže tudi z neko družino, z neko družinsko tradicijo, ki je različna od lastne. Na dan poroke si dve različni kulturi podasta roke.

In ker nobena reč tako ne vpliva na človeka kot družinsko okolje in zadržanje, je treba spoznati tudi starše in brate in sestre zaročenke oziroma zaročenca. Vedeti je treba, kako žive znotraj večnih vrat, kakšen duh jih preveva, ali drže vsi skupaj ali pa se sprejo za prazen nič. Diskretno in tenkočutno se pozanimaj tudi glede bodočih tastov in svakov. Vsak namreč teži za tem, da bi v svojem domu ponovil tisto, kar je doživljal v domu svojih staršev.

Edino, kar nekdo ni dolžan razkriti, je tista intimna skrivnost, ki ga povezuje z Bogom, tisto notranje območje vesti, ki ga je treba zaupati samo duhovnemu voditelju. Niti med zakonci se ne sme oskruniti ta osebna najsvetejša intimnost.

Poslovenil J. Š.

V ♥ DRUŽINI

5' razmišljanja

Tiha je in mirna. Svojega bogastva ne vsiljuje. Zadovolji se s katerimkoli mestom, ki smo ji ga določili ali kjer smo jo pustili. Potrpežljivo prenaša prah in pozabo, naš prezir. Ne pritožuje se, če damo prednost pisani slikanici, šumeči plošči ali vabeči sliki televizorja.

A tistemu, ki z odprtim srcem seže po njej, je darežljiva; da mu vse. Odpira mu globine človeških src, ga vodi po skrivnih potih duš, razkriva bogastvo in skrivnosti stvari. In zvesta je. Vsak trenutek je človeku na razpolago, v vsakih okoliščinah. Njeno bogastvo sega v večnost.

Kadar je to slovenska knjiga, zgane v nas tisto najgloblje, kar nosimo v sebi, odkar nam je stekla slovenska zibel. Razgiblje strune, da pojo, pojo z materino besedo, ki je „beseda praznika, petja in vriskanja.“ Pojo o slovenski duši, borbi in trpljenju slovenskega človeka, pojo tudi o njegovem vstajenju.

Kaj bi bili naši domovi brez slovenske knjige? Kaj naše družine brez živega slovenskega branja deda in babice, očeta in matere, otrok? Odkod bi srkali duha in besedo?

Lepo je prebirati vrstice slovenske srednješolke, ki v nalogi piše: „Najlepši del našega doma je naša knjižnica.“ Lepo je slišati mlado slovensko mater, ko pripoveduje o svojih petih otročičih: „Najlepši trenutek zanje je, kadar zbrani okrog očeta poslušajo, ko jim bere.“ In druga, ki pravi o svojih dveh hčerkah: „Ko se vrnete po celodnevem pouku, ju kar zmanjka. Navadno ju najdem v njuni sobi pri branju. Zdi se, da jima je to najljubše razvedrilo.“

In vendar je odnos sodobnega človeka do knjige precej hladen, pri marsikomu mrzel. Šum, pestrost in naglica Indije Koromandije, v kateri živimo, nas omamljajo, da bogastva knjige ne vidimo, da ne čutimo želje po njem. Tako nas vleče življenje. Vleče na svoji površini ne da bi mogli videti v njegove globine, ne da bi mogli krmariti tja, kamor bi hoteli. In smo oškodovani za odliko svobodnega odločanja, ko živimo — ne svojega lastnega življenja, temveč življenje mase.

Tiha je in nevsiljiva. A kdor z odprtim srcem seže po njej, mu odpre svoje zakladnice.

M. B.

OBRAZ ŽENE

Obraz žene, ki je ves vdan v dobro družini, bližnjemu in skupnosti, pusti sled in znamenja, ki jih čas ne zbríše več. V urah njenega življenja je vsaka stvar nekomu podarjena iz globokega nagnjenja, kamor večasih le prisluškujemo. To so tiste zakladnice njenega hotenja, odkoder prejema vsaka posameznost svojo barvo, svoj vonj, svojo tiho življenjsko posebnost, nekomu namenjeno, za nekoga gojeno, za nekoga, ki je še daleč ali pa prihaja vsak dan. V njen dom udejestvovanja prihajajo ljudje od vsepovsod in razgrinjajo svoje želje kakor pisano blago. To pisano blago, ki ga imam v mislih, so skrbi za našo skupnost, za njen mir, rast in dostojanstvo. In kdo ji je vdahnil te jasnine? Porodila jih je plemenitost, ki poraja željo, ki živi v srcu globlje od vsakega ukaza. In ta gospodari zdaj nad njo, neprestano živa, zmeraj enako svetla. Strune prisrčnosti so ostro ubrane in vsak glas ni sposoben, da bi jih razgibal v sozvočje. Razgibala pa jih je gospa Pavlina dr. Dobovškova. V okusno in družinsko urejeni sprememnici sva prebirale prečudežne vezenine njenega dela. Del teh vezenin pa podajam vam, drage bralke in bralci.

Kaj te je nagnilo k temu, da si začela javno delovati?

Težko govorim o sebi, še težje o svojem delu v javnosti, saj do sedaj nisem toliko naredila, da bi se o tem lahko pisalo. Kaj me je nagnilo k temu, da sem začela javno delovati? Čisto enostavno — hvaležnost našim vzgojiteljicam, ki že dolga leta žrtvujejo svoj čas, da našim otrokom doprinašajo pouk o slovenščini. Ko so me pred leti naprosili, da bi vstopila v odbor staršev ljudskošolskega tečaja, katerega obiskujeta moja najmlajša, nisem mogla odreči prav zaradi gospe, ki vodi ta tečaj. Enako je bilo, ko sem vstopila v šolski svet slovenskega srednješolskega tečaja in kasneje kot odbornica v društvo Zedinjena Slovenija. Znova in znova zaznamujem plemenito delo naših požrtvovalnih vzgojiteljev. Ne bi se mi zdelo prav, če po svojih skromnih močeh ne bi storila, za kar sem naprošena.

Kakšni so bili momenti, ki so te privedli do ustanovitve Zveze slovenskih mater in žena?

Spomin in ljubezen do moje matere, ki že dolgo let boleha v Ljubljani! Sicer so me ženska vprašanja in vse, kar je z njimi v zvezi, zanimala še kot študentko. Kasneje me je družinsko delo povsem zajelo. Kljub temu sem sledila razvoju ženskega gibanja po svetu. Misel na ustanovitev naše zveze se je pa porodila pravzaprav v družinskem kotičku DŽ, ko sem nekoč med pogovorom omenila, kako potrebna bi bila takšna zveza za naše matere in žene. Imena gospá Tilde Eiletz, Anice Kralj, Frančiške Reja, Marjane Batagelj, Ruže Šuc in Danice Zupan so osnovno povezana z Zvezo slovenskih mater in žena. Krog gospa se je venomer širil — danes praktično zajema vso našo zdonsko skupino. Ustanavljajo se tudi krajevni odbori, kjer se žene in matere zbirajo in posvečajo potrebam, ki se javljajo v njihovem okraju.

Kako se je večal krog tvojega delovanja? (socialno)

V prvih letih se je zveza bavila predvsem na kulturnem področju, t. j. bila so predavanja, ki so obravnavala vse važnejše dogodke v svetu, tako na kulturnem, verskem, zdravstvenem in predvsem na narodnostnem področju. Kaj kmalu se je pokazala potreba po dobrodelnem delovanju. V začetku je bilo le-to skromno, rešeni so bili le najnujnejši primeri. Kmalu je tudi to delo zajelo večji obseg, tako, da je bilo potrebno ustanoviti posebni odbor. Od tedaj pa je pripravljenost naših mater in žena za to delo dosegla višino, ki je lahko v ponos naši zdonski skupnosti. Dejstvo, da so predvsem matere

našle čas in možnost, da priskočijo na pomoč potrebnim, se mi zdi v teh letih velik doprinos k naši narodni zavednosti. Pripravljenost, na katero vsakokrat naletim, kadar prosim za pomoč, zasluži vse priznanje. Tiho postavljajo te naše žene najlepši spomenik slovenski ženi in z njo slovenskemu narodu.

Najdeš v družinskem krogu polno razumevanje za razdajanje itak skromnega časa?

Bolje bi bilo, ako bi to vprašanje stavila mojemu možu ali sinovom. Delo v družini skušam spraviti v sklad z zanimanjem za življenje zunaj doma. S smotno, racionalno razdelitvijo časa in dela to uspe. Seveda je za oboje potrebno energije in — ljubezni.

Kaj se ti zdi, kakšne naloge in probleme bi bilo v bodoče še reševati?

Mnogo je nalog, katere bi bilo treba rešiti spričo sedanjega nemirnega časa in predvsem zaradi našega izrednega stanja. Bolj pametno pa je, zanimati se za nje in o njih poročati šele, ko so rešene — ali ne? Zveza ima v načrtu mnogo lepih zamisli in del. Čas bo pokazal, če jim bo kos.

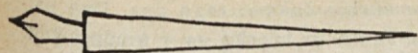
Kot materi in ženi se mi zdi najvažnejše, da svojim dragim izkazujemo veliko ljubezen, — ne kot naivno predanost, temveč kot z razumom vodeno in uravnovešeno blagodat, na kateri naj naši otroci gradijo „svoj novi svet!“ Da jo lahko nudimo, je potrebno mnogo dobre volje, mnogo razgledanosti — in mnogo potrpežljivosti. Predvsem pa mnogo molitve.

Ali si kdaj pri svojem javnem delu doživela razočaranje?

Pravega razočaranja pri javnem delu pravzaprav niti doživeti ne morem, ker jemljem življenje takšno, kakršno je. Realno gledam nanj, ne delam si ustvar in ne gojim nedosegljivih želja. Tudi ljudi sprejemam takšne, kakršni so, skušam se poglobiti vanje, da lahko razumem njih delovanje. Pri vsem tem vedno zaupam v božjo voljo in pomoč. Neštetokrat pa doživljam razočaranje nad samo seboj — ker fizično nisem tako krepka, da bi zmogla vse delo, katerega bi bilo dobro izvršiti.

Pripeljala jo je v naš dom ljubezen, tu gori kakor čist plamen in v sledovih njenega dela berem njeno resnično bližino.

Bogdana Zupanova

v PISEJO NAM

ALI JE RES?

Že pri več vzgojnih predavanjih sem slišal, da je v glavnem od družine odvisno, kakšni bodo otroci, ko bodo odrasli. Kako sodite?

Seveda je to res. Ljubezen med možem in ženo, medsebojno spoštovanje, pa razumevanje otroških težav, smisel za duhovne vrednote, duh vzajemnosti v družini, vsi za enega, eden za vse. Medsebojna opora in pomoč... vse to pomaga. Pa skupna molitev, pa smisel za žrtve...

Nekaj lastnosti seveda prinesejo otroci s seboj na svet, nekaj doda in marsikaj vzame kasnejša družina, šola, svet. A prva leta v družini so resnično odločilna.

POMLAD PRI OTROCIH

Pri otrocih sem doslej vsako leto opazila, kako se spomladi še bolj razživijo. Posebno ob prvih toplejših dnevih so mnogo bolj razigrani kot sicer. Ker ne poznam ozadja tega

pojava iz študija, bi Vam bila hvala za pojasnilo.

Vsi ljudje smo del božje narave. Tudi Vaši otroci. Ko se narava spomladi prebuja, se prebuja tudi človeški organizem, posebno mladi. Pravimo, da „mladino razganja“. In res, vse kipi v njej, sile se kopičijo za mlado rast. Spolni nagon je močnejši, fantje razgrajajo, dekleta so zdaj zasanjane, zdaj neugnane. Pomlad je to, čas rasti. Malo več paznje potrebuje mladina v teh tednih, pa več zaposlenosti; da izrabi sile, ki se prebuja v njej. Pa tudi idealizma je tedaj v mladih srcih. Ta rešuje mladino, posebno če ima starše in vzgojitelje, ki jo razumejo.

POZNE NOČNE URE ŽE

Hčerka se že dalje časa pozna s fantom. Imata resen namen, da se bosta poročila. Vendar bi rada vprašala za mnenje, ali je pametno, da se vračata domov pozno zvečer. Podnevi sta res oba v službi, ampak imata čas za srečavanje ob sobotah in nedeljah. Kadar se vračata pozno je navadno zaradi poznih kinopredstav ali včasih slovenskih prireditev. Sama jima popolnoma zaupam, ampak ali je pozno vračanje samo na sebi pametno?

Kdo more reči o sebi, da si lahko popolnoma zaupa? Okoliščine, prilika, razpoloženje, vse to se spreminja, danes pomaga človekovi stanovalnosti, jutri ga nepričakovano spodnese. Mlad fant in zaljubljeno dekle

se morata presneto boriti za čistost ne glede na to, ali jima mama zaupa ali ne.

Ni mogoče opredeliti priložnosti za greh na ure. Gotovo pa ni primerno, da fant in dekle redno posedata v kinodvoranah, ne glede na to, kdaj in kje se vračata. Da gresta tu in tam gledat kak film, lepo in prav, kadar pa gre za redno in pogosto obiskovanje kina, je zelo verjetno, da je predmet njune zabave kje drugje in ne nujno na filmskem platnu.

POMLADANSKI IZLETI

Mislím, da ste že enkrat pizali o pomladanskih študentovskih skupnih izletih. Tudi letos z ženo z upraviče-

no skrbjo čakava tega dne. Dva naša fanta in hčerka so v srednji šoli. Šli bodo na izlet z argentinskimi sošolci. Vendar naju to pot ne skrbi toliko samo moralna nevarnost, kot da bi bili fantje in dekleta samo ta dan v resni nevarnosti za srčno poštenje. Zaskrbljena sva tudi zaradi tega vprašanja: ali se ne bodo prehitro navezali na argentinske prijatelje oz. prijateljice, tako da bi to vplivalo na izbiro zakonskega druga v prihodnjih letih? Kaj pravite?

Sami ste si odgovorili na vprašanje. Kaj naj še dodam? Morda le to, da poznam argentinske družine, ki ne puščajo doraščajočih otrok na tako imenovane „pomladanske izlete“. Zakaj mislite, da jih morate Vi?

Ljubljana — slovenska prestolnica

Pomlad

Judit je sedela za toplo pečjo in hitela ubadati z iglo v belo platno in si govorila: „Sedaj imam čas za ročno delo. Ko bo prišla pomlad, ga ne bo. Delo po senožeti in polju bo pritiskalo s tako silo, da še dihati ne bo časa. Roke so resda utrujene od grabelj in motike in niso tako voljne za ročno delo. A če pride pismo od Fozija, da so dokumenti urejeni... Zato moram še bolj pohiteti, da bom imela vse pripravljeno. Se pa ta postopek neznanosko vleče. Skoraj bo že poteklo leto dni, odkar je pisal Fonzi, da naj mu pošljem vse papirje, a do danes še ni nič pozitivnega. Hm, če bi vedela, da ne bo nič iz tega, bi... On je gotovo začel postopek, nad tem ne smem dvomiti. Le po uradih — tam se jim nič ne mudi. Uradniki ne vedo, da si dopisujeva že deset let in sedaj še oni zavlačujejo. Ali pa je šlo vse skupaj v pozabo med kupi papirja kake uradnice. Mor-da take, ki je tudi upala in čakala, a zaman. Sedaj od bolečine ali nevoščljivosti zadržuje tudi mene.“

„Judit, pridi pogledat!“

„Kaj naj grem gledat? Sneg leži povsod naokrog in mraz je, da gre do kosti.“ Zavila se je v volneno ruto in stopila iz tople sobe.

„Judit, poglej tamle pod grmom je že prikukal iz mahu teloh. Ta nam prinaša veselo novico, da je pomlad že pri vratih.“

„Hvala Bogu, da se bomo spet ogreli na toplem soncu, saj je bila zima prebita trda.“

„Ne pomnim takšnega mraza kot to zimo. Ves januar in februar se niso odvajala okna. Dá, v januarju so bile kar lepe ledené rože na oknih. V februarju pa jih je popolnoma zakril srež. Še oken ni bilo treba zastirati z zavesi, ker je mraz opravil to delo.“

„Res je bila huda zima, a sedaj je pri kraju.“

„Če Bog da, zate je bila zadnja. Kot piše Fonzi, tam sploh ni zime, ampak večna pomlad.“

„Mama, tega ne morem razumeti. Nekaj časa mora biti, da se odpočijejo zemlja in ljudje.“

„Prav isto vprašanje se vsiljuje tudi meni. Piše, da krompir in koruzo prideljujejo dvakrat letno. Kako je to mogoče?“

„Mama, vsiljuje se mi dvom, da iz vsega ne bo nič. Toliko časa je že minilo, da...“

„Ne bodi neučakana; nisi sama, ki hoče za ženinom, nešteto jih je. Le potrpi. Če si čakala deset let, boš že še nekaj mesecev.“

„Kaj če bi sprejela Lojzetovo ponudbo? Mislim, da bi ne bilo slabo.“

„Norica, kaj ti pride na misel! Da bi zamenjala zlatnik za kos železa? Kaj pa boš z Lojzetom? Z bajto, ki komaj še stoji — in revščina sili povsod na dan. Nič dobrega. Kaj je Lojze? Poljski delavec, ki dela in gara od jutra do večera. Zasluži komaj za koruzni močnik. Saj ne rečem, da ni pošten in plemenitega srca, a to še ni vse.“

„Mati, pa je doma, v naši fari. Bajtica je res revna, a Fonzi tudi ni nikoli omenil, da ima svojo streho.“

„Fonzi je tak kot vsi Turkovi. Ne govore veliko. Nimajo navade, da bi se bahali. Drži se Fonzija in čakaj. Pozabi na Lojzetovo ponudbo.“

„Ah, mama, vam je lahko, ko se vam ni treba odločati. Iti po sve-tu in tako daleč...“

„Za Boga! Ne bodi otročja, do-volj si stara, da lahko presodiš, kje je bolje, tu ali v Braziliji. Le spomni se, kako ponosno so se nosili lani Mihovi, ko so prišli do-mov na obisk iz Brazilije. Pustili so denarja, da so vsa gospodar-ska poslopja popravili. Tudi je vi-deti, da žive sedaj bolj udobno. Kaj

pa imamo od tolikega dela in trp-ljenja? Žuljave roke in utrujenost po vsem telesu, da še oči ne mo-reš zatisniti. In je vse skupaj ko-maj zadosti za davke! Za koga de-lamo?“

„Toda mati...“

„Nič! Ne govori bedarij. Toli-ko časa si že dopisujeta. In se-daj, ko pride slej ko prej dovolje-nje za potovanje, se boš pa ske-sala. Nikakor! Saj nisi deklina petnajstih let, da bi to naredila. Ostani zvesta Fonziju in pozabi Lojzeta. Le kako moreš misliti na tisto beračijo, v kateri ne moreš pričakovati niti trenutka lepega življenja?“

„Mati, vse je že tako daleč, lju-bezen in Fonzi. Odkrito vam po-vem, da bolj mislim na Lojzeta kot na...“

„Ne, nikoli! O tem ni govora. Šla boš za Fonzijem in konec be-sedam. Pri tvoji starosti bi lah-ko bolj pametno mislila. Dekle tvojih let gleda na udobnost, ti pa na otročarije. Le kaj vidiš v ti-siti beračiji?“

„Kaj ima pa Fonze? Morda je še na slabšem kot Lojze.“

„Povem ti, da si izbij iz gla-ve Lojzeta in mirno čakaj na pot-na dovoljenja.“

Kako so trdi..., je vzdihnila Judit, ko je mati zaprla vrata za seboj.

— — —

Sneg še ni povsem odlezel, ko se je pričelo delo po senožetih in na polju od jutra do večera. Veš dan so sekire sekale leskove šibe.

Grablje so škrgetale po senožetih in spravljale listje na kupe. Pobirali so kamenje, da se kosci ob košnji ne bodo jezili zaradi tega.

Judit si je govorila: „Še ta kup listja sežgem, potem grem, da nabereim regrat, ki že kuka izpod žaganja. Tega bodo mati bolj veselili kakor vesti, da sem že končala s trebljenjem na senožeti.“

„Si vendar prišla?! Že vse popoldne te čakam.“

„Mati, senožet je velika in ko sem končala, sem šla nabirat regrat, da vas razveselim, ker vem da ga imate radi.“

„Tudi jaz imam zate nekaj, kar te bo še bolj razveselilo kot mene regrat.“

„Kaj neki?“

„Poglej,“ in mati pokaže veliko kuverto, večjo kot so prihajale navadno od Fonziija.

„Od Fonziija?“

„Da, z dokumenti in vozovnico. Le to mi ni všeč, da ladja odpluje že čez petnajst dni. Pohiteti bo treba. Sicer imaš vse pripravljeno. Napolnila boš kovčke in pa posloviti se bo treba od sorodnikov in prijateljev.“

„Torej, da je poslal...“

„Saj sem ti vedno govorila: Fonze molči in pripravlja, kar je potrebno za potovanje. O kako sem srečna, da boš tudi ti postala gospa z lepimi rokami in...“

„Mati, meni ni za to.“

„Meni je pa, da ne boš vedno

vsa umazana od prsti in smrdela po gnoju. Sedaj pa stopim k Turkovim, da jih obvestim o stvari. Za kateri dan naj jih povabim?“

„Nikar jih ne vabite. Se bom šla kar tja posloviti.“

„Ne moreš tako! Saj so vendar ženinovi bratje in starši. Morava pripraviti vsaj malo prigrizka bodočim sorodnikom. Tudi tebi se spodobi za slovo in namesto svatbe, ki jo bosta slavila daleč od nas. Za nedeljo popoldne jih povabim.“

— — —

Skoraj vsa dolga vožnja z ladjo je bila pusta in dolgočasna. Valovi so se igrali z ladjo kot bi bila orehova lupina. Judit je večji del dneva preživela na krovu in opazovala silo valov, ki so se zaletavali v ladjo, kot bi jo hoteli streti. Nekega dne, ko je opazovala to silo in borbo, je šepnila sama sebi: „Da bi jo vsaj strli. Bilo bi konec vsem vprašanjem in odgovorom. To brezdelje in zavest, da sem sama med samimi tujci, me mučita, da bi najraje končala to pot kar tu, niti en meter ne naprej. Sicer grem za ženinom, v njegov objem, a se bojim. Se ni morda spremenil tudi on in postal pust in mrzel kot ta železna ladja? Če bi sodila po pislih bi lahko rekla, da je iz vsakega vela neka hladnost. To je pečat tujine. Saj tudi v meni umira volja do vsega, pa sem naredila komaj prvi korak v svet, kaj šele on, ki že deset let blodi...“

„Gospodična Judit, pripravite se. Pravijo, da samo še nekaj ur in bomo v Santosu. Jaz sem že pospravila stvari v kovčke. To bo lepo, ko se bomo po toliko letih videli z mamo in brati. Sicer ne poznam nikogar. Ko so odšli mati za očetom, sem imela komaj tri leta. Bratje so se rodili v Braziliji. To bo lepo in veselo stisniti roko bratom in objeti mamo. Joj, kako se vlečejo zadnji trenutki! Judit, in vi? To bo vaše snidenje z ženinom. Ah, kako ste srečni! Mene pa pri vsem veselju prav to žalosti, ker sem morala pustiti tam svojega fanta, ob katerem sem bila tako srečna.“

„Smola!“

„Poveljstvo ladje pravi, da ni prostora za ladjo v pristanišču. Čez noč bomo ostali na odprtem morju.“

„In jaz, sirota, sem že vse pripravila, da bi bila čim prej v objemu mame. Ta noč bo dolga kot še nobena.“

„Gospodična, morda ne bo samo ta noč, ampak jih bo še mnogo takih v življenju na tujem.“

„Judit, kako ste malodušna.“

„Nisem malodušna, a čutim kot neko težo, ki me pritiska k tlom. Pomislite gospodična, tujina in tuje navade pa tuj jezik, ki ga ne pozna.“

„Saj res! Na to še pomislila nisem. Kako se bomo gledali, če bratje ne govore po naše? Ti smola!“

Dolgo v noč so posedali potniki na krovu v prijateljskem razgovoru. Delali načrte za bodočnost. Ugibali, kakšno bo srečanje s sorodniki, po tolikih letih. Neredki so se spraševali, kje bodo dobili zaposlitev in kolik bo zaslužek. Vsi so bili edini v načrtu, da bodo čeraj delati in hraniti denar — da če Bog da, da gredo čez nekaj let na obisk v rodni kraj za nekaj mesecev.

Tiho in neopazno se je Judit oddaljila od ostalih potnikov in odšla v spalnico z mislijo v srcu: „Nisem sama z bolečino, ki mi ne da pokoja. Iz njihovega govorjenja se pozna, da bodo prvi prihranki za obisk rodne domovine, če ne za povratek. Moj Bog!, in moja mati ni doumela tega. Da je mogel iti Fonzi tako daleč!“

Komaj je utihnilo govorjenje na krovu, se je že pričelo dvigati tam daleč iz morja sonce, kot ogromna krogla, ki se je rešila hladnih valov in se dvigala više in više. Počasi se je približal vlačilec veliki ladji in jo začel vleči za seboj v pristanišče. Zgledalo je, kot bi majhna miška pograbila za rep slona in ga vodila za seboj. V pristanišču je bilo vse črno ljudi, ki so z mahanjem rok in robcev pozdravljali prihajajočo ladjo. Nič manj živahno in veselo odzdravljjanje ni bilo na krovu. Zaiskrile so se solze veselja v očeh, ko je ladja obstala v pristanišču.

Bo še.

Fr. Gr.

Ribičeve sandale

Télémond je pospešil korake v smeri bazilike. Ni gledal ne na levo ne na desno in se skozi glavna vrata podal po sredini ladje do groba sv. Petra, kjer se je zato-pil v molitev.

— — —

V kratkih in hladnih urah med polnočjo in zoro se je Jurij Faber premetaval na postelji. Ni in ni mogel zaspati. Zraven je spala Chiara kakor utrujen in umirjen otrok. Nikdar še Faber ni čutil s takšno jakostjo strasti v sebi kakor tisto noč. In čeprav se je počutil moškega v vsej polnosti, ga je vendarle zajela brezmejna žalost po preživetem vzhičenju.

Tisto noč se mu je zazdelo, da je spet čutil pomlad okrog sebe, dasi so ga pri njegovih krepko prekoračenih štiridesetih letih že lovili zadnji dnevi poletja. A vse to je imelo svojo vrednost. Dobro je poznal vse zahteve, ki jih ljubezensko združenje rodi: potreba nasledstva, potreba otrok, na tudi potreba svetle jutranje luči po doživeti vihar ni noči.

S Chiara je bilo drugače: njej je življenje še mnogo dolgovalo.

Morris West — Pavle Rant
Ilustriral: Hotimir Gorazd

Do poroke je bila otrok, okrog katerega se je vse vrtelo v senci bogatih staršev. Po polomu v zakonu je našla novo zatočišče v Fabrovem objemu. Dokler jo bo on umel držati na vajetih, ga ne bo zapustila; če bo pa vajeti popustil, ali mu bo zmanjkalo poguma, jo bo gladko izgubil.

Chiara sama na njuno razmerje ni gledala s takšno različnostjo. Koncem koncev se mu je predala popolnoma in še zapravila dober glas. A ves čas odnosov bo na pol dekletce na pol ženska, kjer bo prvi ugajala dogodivščina, druga pa se bo bala posledic, dasi nikoli ne bo razumela, da dolga ljubezni ni moči poravnati s predajo telesa.

Ko je Faber Chiari pripovedoval, kaj mu je Campeggio svetoval, ga je vsa zatopljena poslušala. vživajoč se v možnost nastajajoče zarote.

„Jasno, čisto jasno, dragi moj,“ je vzklíknila, „kako da nisva prej pomislila na to, da mora biti v Rimu najmanj dvajset ljudi, ki bi bili pripravljeni pričati proti Konradu. Samo najti jih bo treba.“

„Poznaš katere od njih?“

„Ne, na žalost. Konrad se je zelo previdno kretal, dokler sva živela skupaj. Brž pa ko bova začela poizvedovati in se bo to razvedelo, se bo priča pojavila, o tem ne dvomim.“

„Najbolj važno je,“ in to je odločno poudaril, „da nihče ne zve, kaj iščemo. Govorjenje bo dišalo po zaroti; če pa še zvedo, kaj na-

meravamo, smo v naprej zgubljeni.“

„Ne bodi vendarle tako občutljiv: edino, kar si želimo, je doseči pravico. To pa še ni nobena zarota.“

„V očeh Cerkve in civilnega prava je ena in ista stvar. Samo dve poti nama ostaneta: ali najameva zasebnega detektiva ali pa se sam lotim preiskave. Za prvo moja denarna sredstva ne zadoščajo in zraven še obstoji možnost, da se bo detektiv dal preplačati in bo tvojemu možu vse izblebetal. Če pa se sam vržem v to delo, se bom zapletel, da iz vsega niti ven ne bom videl.“

„Ali se bojiš mojega moža?“

„Njega ne, njegovega vpliva pa. Ko se bova končno poročila, bova živela tukaj. Če svoj ugled v Rimu izgubim, ne bom mogel več opravljati tukajšnje službe. Morala bi se preseliti v Združene države. Če bi me pa označili za čisto navadnega izsiljevalca, kje bom dobil službo, kje bom mogel znova začeti življenje?“

„Mene pa ni nič strah, Jurij. Zakaj je pa tebe?“

„Hočem se prepričati, da veš, za kaj pravzaprav gre.“

„Včasih se zamislim, če sploh veš, kako sem se sama izpostavila. Vsaka ženska se hoče poročiti, Jurij, ker si želi svoj lasten dom, otroke in moža, ki mu pripada. Kar že imava, je čudovito lepo, a ni dovolj. In če se nečesa zame boriti, kaj naj naredim?“

To je bilo izzivanje. Takšno, da

ga je nujno vodilo v njeno naročje, takšno, da bi tudi svet za pravil za njeno ljubezen. A Jurij je tudi imel svoj svet in predobro se je poznal, da bi si drznil izgubiti ga. In vsak poizkus oddaljiti bi bil samo mahanje v prazno. Zato pa: ko bi nastopil trenutek, da se bo zagnal v boj z mečem in sulico proti mlinom na veter, bo ali vitez v polni bojni opremi ali pa postarani Don Kihot, jahajoč na klaverni Rocinanti, predmet posmeha in zaničevanja?

Svetovno krizo je papež Ciril opazoval pod različnimi vidiki. Zaskrbljen nad usodo človeškega rodu kakor vsak smrtnik je tudi on po podatkih svojega zunanjega ministra Goldonija premleval verjetnostno pot bližajoče se nevihte.

„Kakor nam naši viri poročajo iz Združenih držav, bi vsako nadaljnje osvojevalno gibanje Kitajcev v smeri Burme, Vietnama, Kambodže in Siama utegnilo ustvariti nevarnost takojšnje vojne.“

„Govore, da bosta Francija in Nemčija sodelovali v skupnem načrtu izdelovanja atomskega orožja. Jasno je, da bo to predstavljalo neposredno ogrožanje Vzhodne Nemčije in Moskve. Primerno bi torej bilo, da bi Vaša Svetost javno povedala svoje mnenje o nevarnostih ponovnega tekmovanja v oboroževanju...“

„Ako bi mogli biti posrednik med Vzhodom in Zahodom, bi vaš nastop bil v sedanjem času pri meren in odločilen... Na žalost

pa vaš odpor proti komunizmu kaj enostavno razlagajo kot vašo povezavo z Zahodom...“

„Kot Vaša Svetost dobro ve, smo sedaj v res prijateljskih odnosih s predstavniki pravoslavne Cerkve in drugih krščanskih združenj. Z njihovim sodelovanjem moremo računati. Je pa treba imeti pred očmi, da ustvaritev primerne okolja moralne utrditve vedno zavisi od političnega položaja: spoprijazniti se moramo z dejstvom, da bomo v prihodnjih šestih do dvanajstih mesecih tik pred izbruhom nove vojne. V Afriki...“

Papež Ciril je prenehal brati poročila in si z dlanmi zakril utrujene oči. Na tistih polah popisanega papirja je bila podana borba človeškega rodu za svoj obstanek. Kitajci so si poželeli krožnik riža, Rusi samo hoteli obdržati droben napredek civilizacije, ki so jo komaj šele spoznali. Francija in Nemčija sta v Evropi stremeli za utrditvijo svojih vplivov in prednosti pri pogajanjih, ko že kolonij nista imeli več.

Zdelo se mu je, da čuje premmnoge besede: „Obstanek najbolj sposobnega... Zakon džungle... V politiki ni nobene morale.“ Ena stvar je nisati okrožnice, druga na uresničiti njih vsebino in doseči, da bi jih milijoni in milijoni ljudi spoznali. Slednje je bilo spričo dane stvarnosti skoraj nemogoče. A vmes je bila božja beseda: „Ko bom povzdignjen z zemlje, bom vse

pritegnil k sebi.“ Če ne bi imeli vere v obstoj sveta po volji Stvarnikovih besede, bi kaj lahko bilo izgubiti vse upanje in samo želiti, da bi zemlja zgorela v ognju in razdiralnem uničevanju, kar naj bi bil uvod v ustvarjenje novega boljšega sveta.

Spomini so zanesli Cirila iz misli, ki jih je razvijal, in obudil se mu je razgovor s Kamenovim, ki sta ga imela pred desetimi leti skoraj:

„Razlika med vami in menoj, Ciril, je, da jaz svoje sile posvečam možnim načrtom, vi pa ste ves predan neki neumni miselnosti, skorajda norosti. Vaše prikazovanje nebes ni nič drugega kakor korenje, s katerim osla pripraviš v korak. In vaš pekel, kaj neki drugega je kot smetišče, kamor padajo vse ponesrečene stvaritve vašega Boga? Pa kljub temu pravite, da je vsemočoven! — Torej, kako se boste odločili: ali greste z menoj in pomagate urediti, kar je moč doseči, pa naj bo še tako majhno, ali pa boste še naprej iskali nemogoče? Vi pravite: „Bog je, ki vse možno dopušča.“ A se vam ne posveti, da sem za vas zdajle Bog jaz, kaiti brez mojega dovoljenja se niti premakniti ne morete s tegale stola? Tako — Bog vam ponuja še eno cigareto...”

Spomnil se je, da je vzel cigareto in jo tudi z užitkom pokadil, v vsej hvaležnosti. Kljub temu pa si je izbral pot iskanja nemogo-

čega in s tem nova preganjanja pa zapor, samoto in lakoto.

Zdaj je Kamenev stal pred nemogočim in položaju ni bilo rešitve. Ciril pa je nosil sandale Gospoda, kateremu so vse stvari mogoče. Prijel je za slušalko in poklical državnega tajnika Goldonija. „Če bi hotel dostaviti poslanico, osebno poslanico namreč, predsedniku ruske vlade,... kakšen je postopek?“

Odlomek iz tajnih zapiskov Velikega Duhovnika Cirila I

Ko sem Goldoniju predlagal primernost izvedbe pastirskih obiskov po vsej Italiji, da bi tako z lastnimi očmi videl vse težave duhovnikov, je ostrmel. Že nekaj stoletij papeži niso opravljali takšnih obiskov. Ti bi nam tudi brez dvoma povzročili težave z italijansko vlado. Potem so pa še zadeve s protokolom, pa prehrano in vsemi ceremonijami. Omenil mi je, da sem uradno knez in bi tako tem pripadajoče slavnosti v posameznih, revnih provincah bile težko breme. Snomniti sem ga moral, da sem najprej pastir. Nisva se dokončno zmenila, kdaj in kako naj bi to potovanje izvedel, a trdno sem odločen, da ga bom.

Tudi na druga potovanja bi rad šel. Prekoračil bi meje in prenlul oceane, da bi se združil z mojim ljudstvom, videl, kako živi in v kakšnih bremenih se muči na romanju v večnost. Takšna potovanja bodo gotovo povzročila težkoče vsem vladam in nevarno-

sti tako zame kakor vodstvo Svetega Sedeža, bodo pa tudi bolj kot vse drugo obnovila apostolske naloge papeža. Sicer me pa trenutno bolj žuli druga zadeva: kako vzpostaviti osebni stik s Kamenevom.

Takoj ko sem ga poklical, je Goldoni prihitel iz državnega tajništva. Sila sposoben mož je, izurjen v diplomatskih poslih in zelo cenim njegovo mnenje. Prvi nasvet je bil odklonilen; opiral se je na dokazovanje, da bi dialog s Kremljem, čeprav bi bil osebnega značaja, utegnil pomeniti diplomatski nastop proti vladam na Zahodu.

V meni pa je trdna vera, da je najbolj važna služba v Cerkvi prav pastirska. Pokazal sem Goldoniju Kamenovo pismo. in spet me je opozoril: Katerokoli potezo z moje strani bi označili za slabost, komunisti bi jo pa izrabili v propagandne namene.

Vsega pa Goldoni tudi nima prav. Resnica je res lepa čednost sama po sebi, a nikdar ne smemo pozabiti moči obroditve, ki je v Vsemogočnem.

Dobri pastir išče izgubljene ovce in jih na svojih ramenih znoši v hlev. Ne zahteva, da bi ga one morale iskati vse strte v kesanju in žalosti. Že sv. Avguštin je zapisal: „Samo veliki duhovi lahko zaidejo v krivo vero.“ Med ljudmi pa so bistre glave in odprti razumi, pa se jim odreka milost vere in odrešenje dosežejo samo zaradi neizmerneга Gospodo-

vega usmiljenja. S takšnimi bo v odnosu z njimi treba ravnati z vso potrpežljivostjo, z ljubeznijo in ponižnostjo, pa še nikdar ne bomo smeli pozabiti, da smo sami najbolj potrebni božjega usmiljenja.

Končno sva se z Goldonijem zedinila na neki vmesni rešitvi. Poskušali bomo dostaviti Kamenevu sporočilo, v katerem bodo navedeni moji najboljši nameni nasproti njemu kakor ruskemu narodu, iz katerega sem izšel. Glavna težava bo najti pismeno obliko dostave. Goldoni je duhovito predlagal, naj bi kak južnoameriški diplomat omenil ruskemu ministrskemu predsedniku ob priliki kakšne večerje ali slavlja, da bi nek prijatelj rad govoril z njim kaj več o gojenju sončnic. Tako midva ne bova nič vmešana, naslednji korak pa bo moral storiti Kamenev. Zdaj moram torej pričakovati v miru nove dogodke in moliti za uspeh mojih namenov.

(Bo še)

MOLITVENI NAMEN

Oktober

Splošni: da bi pridigarji in teologi oznanjali in razlagali božjo besedo v zvesti edinosti z uradnim učenjem Cerkve.

Misijski: da bi se med mladino gojila smisel in ljubezen za misijski apostolat.

SUETOVNE NOVICE

Imenovanje konzultorja

19. aprila 1958 je Pij XII. ustanovil papeški Odbor za Južno Ameriko, ki ga sestavljajo štirje člani. Letos je v ta odbor Pavel VI. imenoval kot konzultorja nadškofa iz Santa Fe (Arg.), msgr. Vicenteja Zazpe. Predsednik tega odbora je kardinal Confalonieri.

Žalostna slika s Kube

Pred revolucijo Fidel Castra je bilo na Kubi 72,5% prebivalcev katoličanov. Od teh jih je prejelo prvo obhajilo 65% in nekaj nad četrtno je bilo nedeljnikov. Sedanje statistike kažejo, da je nedeljnikov le 2%, krščenih otrok je 30% in cerkveno poročenih samo 4,8% zakonov. Med 8 milijoni Kubancev deluje skoraj 200 duhovnikov, od teh jih je polovico špancev. Bogoslovcev je na Habani samo 47 in v Santiagu samo 12.

Katoličani v Holandiji

Katoliški cerkveno socialni inštitut v Haagu je letos objavil, da je v Holandiji 5.300.000 katoličanov, to je nad dve tretjini celotnega prebivalstva, ki šteje 13 milijonov prebivalcev.

Duhovniška obleka

Kakor drugje v Belgiji so tudi v škofiji Liège uzakonili navado, da smejo hoditi duhovniki oblečeni v primerno civilno obleko s kravato, v gumbnici suknjiča pa nosijo križec.

Za samostan na Atosu

Ruski patriarh je sklenil poslati milijon grških draham, potrebno gradivo in strokovnjake za obnovo ruskega samostana sv. Panteleimona na gori Atos v Grčiji, ki je lani delno pogorel.

Filipini

Katoliški letopis za leto 1970 je objavil naslednje podatke o katoliški Cerkvi na Filipinih (nad 7000 otokov; 300.000 kvadratnih km površine in približno 32 in pol milijona prebivalcev):

Katoličani: 26.769.709.

Duhovniki: 4.519 (2.670 domačih in 1.849 tujih).

Redovni bratje: 476 (219 domačih in 257 tujih).

Redovnice: 6.337 (5.298 domačih in 1.039 tujih).

Bogoslovci: 5859 (2.189 v velikih semeniščih in 3.670 v malih semeniščih).

Katoliške šole: 1.869.

Gojenci teh šol: 836.069.

Kongres redovnih bratov

V drugi polovici maja t. l. je bil v Rimu prvi Svetovni kongres jezuitov ne-duhovnikov. Zbranih je bilo okoli 70 zastopnikov v imenu 6.000 jezuitskih redovnih bratov, ki vrše službe profesorjev, katehistov, tehnikov, bolničarjev itd. Kongresu je predsedoval p. Arrupe, general Jezusove družbe.

Kje je največ poklicev?

V župniji Kou (provinca Yamashina na Japonskem) je samo 925 katoličanov. Iz te fare je izšlo do slej že 5 duhovnikov, 2 redovnika in 40 redovnic. To pomeni 1 poklic na vsakih 20 katoličanov. Tega rekorda ni dosegla še nobena od držav s staro krščansko tradicijo.

Novi predstojnik

P. Rywalski (59 let) je novi generalni minister kapucinskega reda. Po narodnosti je Švicar poljskega porekla. Izvolilo ga je 145 zastopnikov v imenu 14.357 sobratov, ki sestavljajo kapucinski red po vsem svetu.

Miši in podgane

Guherat je ena izmed 17 držav Zvezne Indije. Ima 23 milijonov prebivalcev in 185.000 kvadratnih km površine. Katoličanov je približno 50.000, to je le 0,3%. To državo so letos napadle miši in podgane mačje velikosti v tolikšni množini, da so postale nevarne za prenašanje bolezni, povzročanje lakote in napadov na ljudi. Pri njih uničevanju je posebej sodeloval katoliški jezuitski misijonar pater Suria. Predlagal je poseben strup, s katerim so uničili samo v 2.000 hišah 73.000 prešteti podgan, poleg množice drugih. Svojo pomoč domačinom je p. misijonar utemeljil: „Tudi to je delo usmiljenja do bližnjega in naloga misijonarja.“

Najvišja cerkev

Kardinal Garrone je letos posvetil najvišje postavljeno cerkev v Evropi: ob savojskem jezeru Tignes (Francija). Cerkev stoji na višini 2.413 metrov.

ACLI

Italijansko krščansko delavsko gibanje ACLI je imelo konec avgusta svoj 18. študijski tečaj in sicer pod naslovom „Delavsko gibanje, kapitalizem in demokracija.“

Zborovanje Katoliške akcije

15., 16. in 17. avgusta t. l. je bilo v mestu Embalse Río Tercero (Córdoba, Argentina) XIV. narodno zborovanje argentinske Katoliške akcije. Navzočih je bilo 14 škofov in nad tisoč delegatov iz cele republike. Za dobo 1970-73 je bil izvoljen za predsednika v osrednjem odboru dr. Wenceslao Caballero.

Nov časopis

Študentje inštituta za teološko kulturo laikov na Reki so začeli izdajati nov mladinski časopis „Synaxis“.

Taborjenje

Avstrijska katoliška delavska mladina je priredila tudi letos v Goselni vesi (med Dobro vasjo in Železno Kaplo) ob jezeru „Eurokamp“ mladih delavcev in delavk. Taborjenje je bilo od 12. do 18. julija t.l.

Romanje ciganov

Cigani iz raznih držav Evrope organizirajo vsako leto veliko skupno romanje. Letos so romali v Fatimo na Portugalskem. Romanja se je udeležil tudi tamkajšnji škof Venancio.

Tujec med svojimi

Carigradskega patriarha Atenagora, ki se je zdravil na Semmeringu v Avstriji, je obiskal tudi kardinal Willebrands, ki vodi papeško tajništvo za edinstvo kristjanov. Medtem pa so turški nacionalisti uprizorili v Carigradu demonstracijo, naj Atenagoru ne dovolijo več živeti v turškem Carigradu.

Leteča sestra

Sestra Nancy Eagan je prva redovnica, ki je postala oficir ameriške vojske kot sanitetski poročnik. Dela v tako imenovanih letečih bolnišnicah, to je letalih, ki so namenjena prevažanju ranjencev. Je članica reda Sester sv. Jožefa, ki se posvečajo negi bolnikov. Mnoge izmed njih delajo v vojaških bolnišnicah, zlasti v letalskih oporiščih. Sestra pravi, da lahko zelo dobro vskladi svoje redovniške in službene dolžnosti.

Skupen „Kirchentag“

Po dolгих pogajanjih so katoliški in protestantski zastopniki v Nemčiji prišli do sklepa, da bo prihodnje leto namesto Katoliškega in evangeličanskega Cerkevne dneva skupen katoliško-protestantski „Kirchentag“ (cerkveni dan). Ta skupna manifestacija krščanske vere bo od 2. do 5. junija 1971 v Augsburgu.

Anglikanci in katoličani

Četrty sestanek mešane katoliško-anglikanske študijske komisije za dosego edinosti bo v Majadamondi pri Madridu (Španija) v zadnjem tednu septembra tega leta.

Redovnica — vikar

Nadškof v Detroitu (ZDA), kardinal Dearden, je zaupal vodstvo in nadzorstvo nad moškimi in ženskimi redovi v svoji škofiji redovnici Mary Corinne in jo imenoval za „škofovskega vikarja“. Ta je s tem postala prvi ženski škofovski vikar na svetu.

slovinci po svetu

Trst

Letošnji dušnopastirski tečaj za slovenske duhovnike v zamejstvu in izseljenstvu je bil že deseti. Prvič je bil leta 1961 v Celovcu. Udeležencev je bilo letos 81. Tečaj je vodil g. Ignacij Čretnik, rektor slovenske misije v Franciji. V sredo, 19. avgusta, je predaval dr. Lojze Šuštar iz Švice o moralni teologiji, v četrtek, 20. avgusta pa France Bergant o navdihnjenju in nezmotljivosti v svetem pismu.

Caracas, Venezuela

Slovinci imajo slovensko službo božjo vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Kajetana v Horizonte, le na zadnjo nedeljo v mesecu je v Valenciji. Duhovno jih oskrbuje Janez Grilc, pomaga mu pa Milan Hlebš. 31. maja so priredili slovenski dan na pristavi Antona Ilija.

Washington

Blagoslov slovenske kapele v baziliki Brezmadežne bo v septembru 1971. Tedaj bo veliko narodno romanje z vsega sveta. Napisi v kapeli bodo slovenski in angleški. Nad oltarjem bo napis: Marija Pomagaj z Brezij, prosi za nas. Na levi pa: Sveta vera bodi nam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne omike.

Italija

Slovinci v Rimu so se 21. junija udeležili vseh slovesnosti ob slovesni razglasitvi za svetnika bl. Nikolaja Taveliča.

Srebrna maša na Svetih Višarjih

Na praznik Marijinega Vnebovzetja je imel srebrno mašo na Svetih Višarjih Vinko Žakelj, izseljenski duhovnik v Belgiji in na Holandskem. Poleg sorodnikov in prijateljev se je zbralo veliko rojakov iz št. Jošta nad Vrhniko, iz Gorice in Trsta in tudi iz Belgije in Holandske. S srebrnomašnikom so somaševali Janko Oblak, župnik iz št. Jošta, dr. Janez Zdešar, direktor slovenske misije v Nemčiji, Nace Čretnik, direktor slov. misije v Franciji ter Anton Dejak, izseljenski duhovnik. Pridigal je direktor Nace Čretnik.

Nenadna smrt

Med srebrno mašo Vinka Žaklja je umrl, zadet od kapi, Janko Oblak, župnik v št. Joštu nad Vrhniko, ki je organiziral srebrnomašniško slavlje. Pokojnik je bil star 60 let.

Rim

V Rimu je branil svojo disertacijo iz zgodovine vzhodnega bogoslovja p. Roman Žužek D. J.

Dr. Fr. Šegula, tajnik Propaganda Fide, je bil imenovan za monsignorja.

Belgija

Ruska katoliška založba „Življenje v Bogu“ je v juniju slavila 25-letnico obstoja. Jubilejna slovesnost je bila v Foyer Oriental v Bruslju, ki ga že dolga leta vodi naš rojak g. Anton Ilc ob sodelovanju g. Karla Kozina.

Med cerkveno svečanostjo, ki jo je vodil msgr. Andrej Katfolk, ruski katoliški škof iz Rima, je bila g. Ilcu podeljena čast monsignorja s pravico do mitre, g. Kozini pa čast protojereja.

Po zahvalni slovesnosti je bil sprejem, katerega se je udeležil tudi apostolski nuncij msgr. Cardinale.

Monsignorju Ilcu in protojereju Kozini toplo čestitamo k priznanju za vztrajno in uspešno delo v korist ruskih kristjanov.

Avstrija

V nedeljo, 20. septembra, bodo Slovenci iz Gornje Avstrije poromali k žalostni Materi božji na Pöstlingberg. Maševal jim bo škof dr. Stanko Lenič. Navzoč bo tudi direktor msgr. Ignacij Kunstelj.

Švica

Odkar imajo Slovenci v švici svojega dušnega pastirja, imajo šele pravo priložnost, da se zbirajo, pojejo v domačem jeziku, prireajo slovenske zabave, romanja in izlete. Za letošnje binkošti se je 76 Slovencev iz švice odpravilo na romanje v Rim.

Slovenski dan v čilskem Santiagu

V Čilu je precej naših rojakov, med katerimi pa manjka prave povezave.

V predmestju Santiaga imajo slovenske usmiljenke skromen slovenski dom, kjer vsako zadnjo nedeljo v mesecu mašuje za Slovence g. Maroša.

Ob 25-letnici naše narodne tragedije in našega zdomstva so sestre organizirale za zadnjo nedeljo v maju slovenski dan.

Zbralo se je veliko rojakov, ki jim je prof. B. Bajuk iz Mendoze govoril o krščanstvu in slovenstvu, nato je bila maša z ljudskim petjem, po maši pa je prof. Bajuk predvajal avdiovizualno prireditev „Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti“ o lepoti slovenske domovine.

Škoda, da se noben od slovenskih duhovnikov, ki delujejo po čilskih farah, ne more posvetiti svojim rojakom v Čilu.

MOLITVENI NAMEN

November

Splošni: za osirotele in zapuščene otroke.

Misijonski: za napredek laičnega apostolata v Indiji.

Slovenske radio oddaje

Köln. Ob torkih, četrtek in sobotah od 15,40 do 16,10 (na kratkih valovih 41 in 31m) ter ob nedeljah od 9.00 do 9.40 (na kratkih valovih 41 m in 49 m). — Na sporedu so dnevne novice, politične razlage, razgovori, zanimivosti iz kulturnega in gospodarskega življenja.

Radio London BBC oddaja vsak dan ob 12. uri (novice in pregled tiska) na valovih 25 in 19 m. Ob 19. uri na valovih 49,31 m; ob nedeljah ob 16,30 na valovih 31, 25, 19 m.

Vatikan. Vsak dan ob 19.00 (na kratkih valovih 48,47, 41,38 in 31,10 m ter na srednjem valu 196 m).

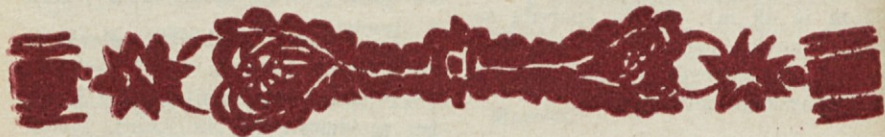
Palestina — ob Tiberijskem jezeru

P. Jozefat Ambrožič, slovenski frančiškan, doma iz Gorij pri Bledu, je dolga leta misijonaril v Egiptu, v Aleksandriji in Kairu. Postal je celo korni škof. Pred nekaj leti je zaradi bolehnosti odšel v Palestino in se nastanil ob Tiberijskem morju. Tam je zdaj župnik, pa ima le malo faranov, čeprav je njegova župnija dolga 105 km, široka pa 50.

13. maja 1970: 25-letnica ruskega katoliškega centra v Belgiji. Člani odbora. V prvi vrsti: papeški nuncij msgr. Cardinale in litvanski škof. V drugi vrsti msgr. Ilc. Zadaž Karel Kozina.

MED NAMI V ARGENTINI

Smrt č. g. Radoša

19. avgusta je v zavetišču v Ituzaingó pri Buenos Airesu umrl č. g. župnik Martin Radoš. Rojen je bil 7. decembra 1891 v Radoših v Beli Krajini. Gimnazijo je končal v škofovih zavodih v št. Vidu. V ljubljani je vstopil v bogoslovje, kjer ga je leta 1918 posvetil v duhovnika nadškof Jeglič.

Kaplanske službe je vršil v Sostrem, v Cerkljah na Gorenjskem, v Nakljem in v Starem trgu. Nazadnje je bil župni upravitelj v Spodnjem Logu na Kočevskem.

Med komunistično revolucijo se je umaknil v Ljubljano in l. 1945 odšel v begunstvo, ki ga je preživel v avstrijskih taboriščih v Lienzu in Spittalu.

Leta 1949 je prišel v Argentino. V nadškofiji La Plata je služboval v krajih Rodríguez, Cañuelas, Perpetuo Socorro, Balcarce in nazadnje pri šolskih bratih La Salle v González Catán. V bolezni je bil nekaj časa v Duhovniškem domu v Buenos Airesu, nato v bolnišnici, in pred smrtjo dve leti v zavetišču

za onemogle v Ituzaingó pri Buenos Airesu.

Na mrtvaškem odru je ležal v cerkvi v Ituzaingó, kjer je župnik g. prelat France Novak. Na moronskem pokopališču ga je po končani celebraciji 13 slovenskih in argentinskih duhovnikov pokopal moronski škof msgr. Raspanti ob lepi udeležbi rojakov. Bog mu daj plačilo za Njemu posvečeno življenje in prestano trpljenje!

Zimski družinski popoldan

V Slovenskem domu v San Martinu je bil prvo nedeljo v avgustu prijeten družinski popoldan. Pri kosilu je bilo nad dvesto prijavitelcev. Za popoldne je bil pripravljen nad dveurni resni in šaljivi program, ki ga je začel kulturni referent g. Stanko Oberžan in potem vodil potek predsednik Doma g. Franc Zorko. Vladalo je prisrčno in veselo razpoloženje. Namen zimskega družinskega popoldneva je bil gojiti povezanost med rojaki, zanimanje za slovenski dom in pritegniti mlajše k domu in k delu za skupnost.

Romanje v Lurdes

16. avgusta, kot vsako tretjo nedeljo v avgustu, smo tudi letos romali k Mariji v argentinskem Lurdu. Zbralo se je precej nad 1.500 rojakov. Najprej je bila pred votlino skupna molitev rožnega venca, nato procesija v gornjo cerkev s petimi litanijami, kjer je bila romarska sv. maša s pridigo, ki ju je imel č. g. msgr. A. Orehar. Po pridigi je bila obnova posvetitve Brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Prosvetni večer

2. avgusta je na prosvetnem večeru Zedinjene Slovenije imel predavanje univ. prof. dr. Milan Komar o temi „Problemi naše emigracije“. Od skupka problemov se je g. predavatelj omejil na vprašanje kolektivne nervoze v emigraciji, ki izhaja iz vzroka: hoteti biti, pa ne hoteti plačati cene za dosego tega, kar hoče biti. V drugem delu je g. Fr. Holozan predvajal film o proslavah 25-letnice. Večer je vodil predsednik Zedinjene Slovenije g. Božo Stariha.

Večeri o versko-moralnih vprašanjih

V juliju, sredi argentinske zime, smo pričeli z večeri o versko-moralnih vprašanjih mladine. Večeri so bili v Castelarju, v Ramos Mejiji, v San Justu, v San Martinu in v Slovenski vasi. Predavali so gg. p. dr. Kukovica, dr. Mirko Gogala, g. Franc Urbanija, g. ing. Jože Žakelj, g. Heri Zupan, g. Marijan šifrer. Udeležba mladih, deklet in fantov, je bila zlasti v nekaterih krajih prav lepa.

Družinska nedelja — Castelar

9. avgusta je bila na Slovenski pristavi v Castelarju XIII. družinska nedelja. Po skupni družinski in obenem mladinski maši je imel dr. L. Berce za starše predavanje o zgradbi človeškega telesa, o delovanju organov in o najbolj splošnih obolenjih v posameznih dobah življenja. Skupno kosilo in družinska družba sta zadržali rojake še v popoldne na Pristavi.

Mladinski dnevi

Slovenska mladina v Argentini se pripravlja na svoj vsakoletni mladinski dan, ki bo v novembru. Kot priprava na to srečanje pa so krajevni mladinski dnevi. Doslej so že bili v San Justu, v Carapachayu in v Slovenski vasi.

Otroški dan — San Justo

23. avgusta je šola „Franceta Balantiča“ v San Justo priredila otroški dan s spominom tudi očetovskega dne, ki so ga obhajali pred tedni. Prireditelj je prišel g. Payle Malovrh, predsednik šolskega sveta. O pomenu obeh dni je govoril katehet šole g. dr. Alojzij Starec. „Voščilo očetom“ je pripravila ga. Marija Mehle. Zborno recitacijo o Metki in razgovor po telefonu je pripravila gdč. Marjana Furlan. Osrednja točka prireditve je bil venček narodnih pesmi, ki so jih zapeli otroci šolskega zbora pod vodstvom gdč. Angelce Klanšek, voditeljice šole. Ob koncu je bilo obdarovanje otrok in srečolov, katerega dobiček je bil namenjen obogatitvi šolske knjižnice.

novice iz SLOVENIJE

Odlok o spremembi dekanijskih meja

Iz pastoralnih razlogov po posvetovanju z duhovniškim svetom in stolnim kapituljem je nadškof dr. Pogačnik odločil, da se z veljavnostjo od 1. avgusta 1970 dekanijske meje spremenijo takole:

1. Moravska dekanija in del kamniške dekanije se združita v eno dekanijo, ki se bo imenovala dekanija Domžale-Moravče. V to dekanijo bodo spadale naslednje župnije: Blagovica, Brdo, Češnjice, Dob, Domžale, Ihan, Krašnja, Moravče, Mengeš, Peče, Radomlje, Rova, Št. Ožbolt in Zlato polje.

2. Kamniška dekanija bo obsegala sedaj župnije: Gozd, Homec, Kamnik, Komenda, Mehinje, Motnik, Nevljje, Sela pri Kamniku, Stranje, Šmartin v Tuhinju, Špitalič, Tunjice, Krvava peč, Zgornji Tuhinj.

3. Župnija Vodice se izloči iz kamniške dekanije in dodeli dekaniji Ljubljana-okolica.

4. Župnija Vače se izloči iz dosedanje moravske dekanije in dodeli dekaniji Litija.

5. Župnija Hinje se izloči iz dekanije Žužemberk in dodeli dekaniji Kočevje.

Šesti mariološki kongres

VI. mariološki kongres bo po odloku sv. očeta v dneh od 6. do 11. avgusta 1971 v Zagrebu. Tema tega mednarodnega znanstvenega kongresa bo: češčenje Matere božje od 6. do 11. stoletja, obojno stoletje vključno. Ta čas je češčenje Matere božje cvetelo posebno na vzhodu. Za tem bo od 12. do 15. avgusta 13. mednarodni ljudski marijanski kongres v Mariji Bistrici. Kongres bo obravnaval teme: Blažena Devica Marija — mati in služabnica vere, če hočemo biti kristjani, moramo biti Marijini (izrek Pavla VI. v Cagliari), Marija in današnji svet.

Za upokojitev so prosili in se odpovedali svojim službam: Andrej Ilc, dekan dekanije Črnomelj in upravitelj v Podzemlju; Ivan Pečnik, dekan vrhniške dekanije in vikar namestnik na Vrhniki; Ludvik Zajec, župnik pri sv. Gregoriju.

Za župnike so bili imenovani

Stanislav Pavlič za Kranjsko gor-
ro in za soupravitelja Reteč; Franc
Lokar za Gorenji Logatec; prof. Jo-
že Gregorič za Polico; Ludovik Ši-
vič za sv. Gregor; za vikarja na-
mestnika na Vrhniki je bil imeno-
van Vinko Prestor; za župnijske
upravitelje so bili imenovani: Jože
Koželj za št. Vid pri Stični; Leo-
pold Lončarič za Krko; Jože Rus
za Dragatus; Janez Voljč za Stari
trg pri Ložu; Jože Ogrinec za Kre-
snice; Metod Oblak za soupravitelja
Studenca; Anton Rojc za upravitelja
pri Sv. Križu v Ljubljani; Cvetko
Jurak za upravitelja v Lešah; Fran-
ce Baloh za upravitelja v Podzemlju.

Umrli so tile duhovniki

Dne 11. junija 1970 je umrl v
Ljubljani p. Metod Valjavec, OFM,
predstojnik in kaplan v župniji sv.
Cirila in Metoda v Ljubljani, star
78 let.

Dne 11. junija 1970 v Perpigna-
nu v južni Franciji Miroslav Perme,
kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani,
star 39 let.

Dne 13. julija 1970 v Celju Mar-
tin Tekavec, CM, star 62 let.

Novo vodstvo Teološke fakultete

Na zadnji seji lanskega šolskega
leta je bil izvoljen za novega de-
kana teološke fakultete izredni pro-
fesor dr. Maks Mihlavčič. Za prode-
kana v Ljubljani je bil izvoljen do-
cent dr. Marijan Smolik, za prode-
kana v Mariboru pa docent dr. šte-
fan Steiner. Novo vodstvo bo nasto-

pilo svojo službo s prihodnjim šol-
skim letom (1. oktobra).

Leto svetnikov II.

Izšla je druga knjiga svetniških
življenjepisov pod imenom „Leto
svetnikov“.

Letošnji zlatomašniki

Dne 14. junija je obhajal svoj
zlatomašni jubilej v svoji rojstni
župniji Bogojina-Prekmurje in sicer
pri lepi podružnici Sv. Vida v Stre-
hovcih Štefan Varga, naddekan v
Monostru (Madžarska). Mariborski
škof Držečnik in pom. škof Grmič
sta s svojo navzočnostjo povzdigni-
la slovesnost.

V Kolodvoru — dekanija Zagor-
je ob Savi — je dočakal zlato ma-
šo skladatelj in župnik v pokoju
France Blažič. Vsa Slovenija ga po-
zna po lepih, pevnih skladbah, po
rodu je Žužemberčan.

Na praznik sv. Vincencija sta
obhajala zlati mašniški jubilej v
cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani
dva njegova duhovna sinova: Lov-
ro Sedej in Martin Ocepek.

Sedej je razen pet medvojnih štu-
dijskih let preživel vse svoje živ-
ljenje v domovini: pred zadnjo voj-
no je bil ves čas v Ljubljani kot
ravn. bogoslovja Misijonske druž-
be, hišni in prosocialni predstojnik.
Po drugi svetovni vojni je deloval
v Skopju in v Beogradu, v Žalni in
Celju, v Mirnu in spet v Beogradu.

Ocepek pa je deloval v Misijoni-
šću v Ljubljani. Po zadnji vojni je
bil 16 let v Tunisu, nato pa 6 let v
Parizu.

1 Hvaljen Bog in Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, Oče usmiljenja in Bog vse tolažbe, ki nas tolaži v vsaki naši nadlogi.

2 Slišal sem glas iz nebes, ki mi je govoril: blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu!

3 Gospod, daj jim večni pokoj in večna luč naj jim sveti!

4 Oče, podeli nam, prosimo, naj tako hitimo k tvojemu Sinu, da se bomo po tem umrljivem življenju nekoč združili z brati in sestrami tam, kjer bodo vse solze obrisane z oči.

5 Spomni se, Gospod, da smo prah in da je človek kakor trava in poljsko cvetje. Usmiljen si in odpuščaš, Gospod, milostljiv si in zelo usmiljen.

6 Preden sem se rodil, si me poznal, in po svoji podobi si me ustvaril, Gospod. Zdaj ti bom vrnil svojo dušo, moj Stvarnik.

7 Verujem, da moj Odrešenik živi, in poslednji dan bom tudi jaz vstal iz zemlje. In s svojim telesom bom gledal Boga, svojega Zveličarja.

8 Iz prsti si nas naredil — s kostmi in kitami si nas sklenil — obudi nas, Gospod, poslednji dan.

9 Priporočimo se Gospodu Jezusu Kristusu, ki je rekel: Jaz sem vstajenje in življenje; kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje; in kdor koli živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl.

10 „Oče, hočem, naj bodo tudi ti, katere si mi dal, z menoj tam, kjer sem jaz: da bodo gledali mojo slavo, ki si mi jo dal, ker si me ljubil pred začetkom sveta.“

Iz novega
pogrebne obrednika:

**SMRT
JE VSTAJENJE
K ŽIVLJENJU
BREZ KONCA**

„Duhovno življenje“

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Bs. Aires, Argentina

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentini in obmejnih državah znaša pesov ley 18.188 27.—; v ZDA in Kanadi 7 dolarjev; v Avstriji 125 šilingov; v Italiji 2.800 lir; druge protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Bs. Aires, Argentina

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja“ in „Božjih stezic“: Hotimir Gorazd

DUHOVNO ŽIVLJENJE